БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ҒАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 213 (17.793). • 14 сентябрь 1980 йил, якшанба • Баҳоси 2 тийин.

КПСС XXVI съезди шарафига

РЕСПУБЛИКА МАТБУОТ МАРКАЗИ ХАБАР ҚИЛАДИ

ИЛҒОРЛАР ИБРАТИ ЧОРЛАЙДИ

Далаларда жасорат кўрсатиб меҳнат қилаётган пахтакорлар ва механизаторлар йиғим-терим суръатини кун сайин оширмоқдалар. Ўтган куни республика бўйича 66331 тонна пахта териб олинди. Мавсум бошидан буён давлат хирмонига 480691 тонна хом ашё етказиб берилди. Шундан 27834 тоннаси ингичка толали пахтадир.

Бухоро области деҳқонлари кунлик суръатни ошира бориб, йиллик планга нисбатан ҳар куни 2,13 процент ҳисобида пахта топширмоқдалар. Қашқадарё, Фарғона, Сурхондарё, Андижон, Самарқанд ва Хоразм областлари пахтакорлари ҳам бухороликлардан ўрнак олишмоқда.

* * *

Ғўза дефолиацияси планларини ошириб бажарган Жиззах, Тошкент, Сирдарё областларида машина теримига актив тайёргарлик кўрилмоқда. Бу соҳада Самарқанд, Наманган ва Фарғона областларида сусткашликка йўл қўйилмоқда.

Пахтакор ўртоқлар! Пахта ҳосилини териб олишни тезлаштириш учун ва мавсумни қисқа муддатларда туғаллаш учун бутун чораларни ишга солайлик. Халқнинг қаҳрамонона меҳнати натижаси бўлган хом ашёни нест-нобуд қилмай, ёғин-сочинга қолдирмай йиғиштириб олайлик. Ватанни янги, ажойиб меҳнат ютуқлари билан қувонтирайлик. КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съездини муносиб кутиб олайлик.

«ЎЗБЕКИСТОН»НИНГ ОДИМЛАРИ

«Ўзбекистон» пахта териш машинасини бошқараётган Қизилтепа районидаги «Бўстон» совхозидан Раъно Валиева, Ҳаловат Пирова, Фахриддин Қаландаров, Тўра Ғуломов, Ромитан районидаги Октябрь 50 йиллиги номли совхоздан Раҳим Назруллаевлар рекорд натижани қўлга киритдилар. Уларнинг ҳар бири бир кунда «Ўзбекистон» машинаси билан 14—15 тоннадан пахта теришга муваффақ бўлдилар. Ҳар бир «зангори кема» капитани Улуғ Октябрнинг 63 йиллигини 500—600 тоннадан «оқ олтин» териш билан нишонлашга сўз беришди.

БЕШ ЙИЛЛИК ПЛАН ТАЙЁР

Шаҳрисабз районидаги Энгельс номли колхоз деҳқонлари пахта етиштириш бўйича ўнинчи беш йиллик планларини муддатидан илгари бажардилар. Давлатга 41 минг тоннадан кўпроқ хом ашё етказиб берилди. Энгельс номли колхоз пахтакорлари ҳосилдорликни йилдан йилга оширишга эришмоқдалар. Улар бу йил ҳар гектар пахта майдонидан 50 центнердан ҳосил кўтаришмоқчи. Алмашлаб экишни жорий этиш, пахтачиликни механизация асосига қўйиш, меҳнатни тўғри ташкил этиш туфайли хўжалик деҳқонлари давлатга беш йиллик планга нисбатан қўшимча яна 11 минг тонна «оқ олтин» топширишга сўз бердилар. Жума Касаров, Худойберди Тиллаев, Суюп Авазов, Ўроқ Хатамов бошлиқ бригадалар ҳосилдорликни гектар бошига 65 центнерданга етказадилар. Етиштирилган ҳосилнинг 85 проценти машиналар ёрдамида йиғиб-териб олинади.

90 ПРОЦЕНТИ МАШИНАЛАРДА

Андижон область Комсомолобод райони механик-ҳайдовчиларининг бўлиб ўтган район слётида бу йилги мавсум тактикаси аниқ белгилаб олинди. 29 та йиғим-терим-транспорт отрядига бирлашган 350 нафар механизатор ўнинчи беш йилликнинг якунловчи йилида Ватанга 40 минг тонна «оқ олтин» етказиб бериш мажбуриятини олдилар. Етиштирилган ҳосилнинг 90 проценти машиналарда йиғиб-териб олинади. Пахта териш машиналарига 15 та кўчма устахона бевосита далада хизмат кўрсатади.

ОБЛАСТДА БИРИНЧИ

Нарпай районидаги Ислом Шоир номли совхознинг механик-ҳайдовчиси, СССР Олий Советининг депутати Усмон Мамадиёров Самарқанд областида биринчи бўлиб машина теримини бошлаб бериш ҳуқуқига муяссар бўлди. Депутат биринчи куниёқ ўзи бошқараётган «Ўзбекистон» машинаси бункеридан 5 тонна пахта тўкди. Илғор механизатор мавсумда 800 тонна пахта териш мажбуриятини олган.

КЎПМИНГ КИЛОГРАММЧИЛАР ОИЛАСИ

Навбаҳор районидаги Ленин номли колхоз аъзоси Ҳайдар Ўроқовнинг оиласи мавсумда 60 тонна пахта териб беришга қарор қилди. 6 кишидан иборат оилавий звено ҳар куни минг килограммдан ошириб пахта термоқда. Мавсум бошидан буён Ўроқовлар оиласи 12 тонна пахта терди. Шу кунгача 10 тонна пахта терган Эрдон Абдиевлар оиласи Ўроқовлар билан мусобақа ўйнашга қарор қилдилар.

ИЛҒОР МЕХАНИЗАТОРЛАР ИЗИДАН

Нишон районидаги СССР 50 йиллиги номли совхоздан ака-ука Қиёмовлар толлимаржонлик ака-ука Норовларнинг ташаббусларини қўллаб-қувватлаб, улар изидан боришга қарор қилдилар. Улар мавсумда 2 минг тонна пахта териш мажбуриятини олдилар. Ҳозиргача бу механизаторлар 144 тонна пахта теришди.

ҒОЛИБ ШАРАФИГА ҚИЗИЛ БАЙРОҚ

Ленин районидаги «Правда Востока» колхозининг 5-бригадаси дала шийпонида яна Қизил Байроқ кўтарилди. Байроқ бир кунда 250 килограмм пахта терган мусобақа ғолиби Қимматхон Маҳкамова шарафига кўтарилди. Илғор теримчи ҳозиргача 4600 килограмм пахта терди.

ДОН КАРВОН-КАРВОН

Қорақалпоғистон шоликорлари дастлабки ҳосилни элеваторларга жўнатдилар. «Қизил карвон»га Тахтакўпир районидаги «Тахтакўпир» совхози шоликорлари етакчилик қилишмоқда. Улар дастлабки куниёқ 83 тонна дон етказиб бердилар. Қўнғирот районидаги Чапаев номли совхоз меҳнаткашларининг дастлабки карвонлари ҳам унумли бўлди. Хўжаликда ҳосилдорлик гектар бошига 65 центнерданни ташкил этди. Бригада ва механизаторлар ўртасидаги социалистик мусобақа ғолиблари аниқланди. Гектаридан 75 центнердан ҳосил кўтарган Юсуфбек Ибрагимов бригадаси коллективи ва кунига 13 тоннагача шоли янчишга эришган механизатор Айдарбай Дўсаковлар мусобақа ғолиби деб топилдилар.

СОҲИБКОРЛАР ҲИММАТИ

Наманган райони соҳибкорлари йиллик планларини муваффақиятли бажардилар. «Ленинград», Охунбобоев номли, Энгельс номли ва «Партия XXII съезди» колхозларининг боғбонлари давлатга 607 тонна узум топширдилар. Бу ўтган йилгига нисбатан икки баробар кўпдир.

МАШИНАЛАРГА КЕНГ ИШ ФРОНТИ ЯРАТИБ, ТЕРИМ СУРЪАТИНИ ОШИРАЙЛИК!

ОММА БИЛАН ҲАМНАФАС

Коммунистик партиянинг бутун тарихи меҳнаткаш омма бахт-саодати учун, унинг ҳаётий манфаатларини ифодалаш, энг зарур эҳтиёжлари — эрк, тенглик, озод меҳнат, қардошлик учун курашнинг ёрқин намунасидир. В. И. Ленин партия кадрларини тарбиялашнинг принципиал қоидаларини ишлаб чиқар экан, улар энг аввало: «...омма билан ўртоқларча муносабатда бўлиб, унинг эҳтиёжларини ғамхўрлик билан қониқтириб, омманинг мутлақ ишончини қозона билишлари лозим»,— деб таълим берган эди.

Омманинг барча қатламлари билан бевосита алоқани кенгайтириш, одамларни коммунистик қурилишнинг ҳали тарих билмаган вазифаларини бажаришга сафарбар этишнинг ажойиб тажрибаси ўртоқ Л. И. Брежневнинг «Кичик ер», «Тикланиш», «Қўриқ» асарларида ўзининг ёрқин ифодасини топди, етук социализм шароити талабларига биноан янада такомиллаштирилди. Партия янги ҳаёт учун курашда бунёдкор халқимизнинг мутлақ ишончига эга бўлган большевистик раҳбар, оташин фидокор, собитқадам курашчиларнинг бутун бир авлодини вояга етказди. Акмал Икромов, Файзулла Хўжаев, Йўлдош Охунбобоев, Усмон Юсупов сингари халқнинг меҳр-муҳаббатига сазовор бўлган, унинг беқиёс ишончидан куч-қудрат олган, одамлар билан ғоят яқиндан, бевосита мулоқотда бўлиб, социалистик қурилишнинг жуда катта вазифаларини бажаришга уларни руҳлантира олган большевистик кадрлар билан ҳақли равишда фахрланамиз.

Эндиликда республика партия ташкилотларида одамларнинг кайфиятини чуқур билиб, кундалик хўжалик-сиёсий вазифаларни рўёбга чиқаришнинг ягона тўғри йўлини белгилай оладиган, оташин сўзи, шахсий ибрати билан кишиларни ўзига эргаштира оладиган, партия, касаба союз, комсомол ва бошқа жамоат ташкилотларига таяниб, ўзлари ишлаётган меҳнат коллективи аъзоларининг барча қатлами эҳтиёжига ҳозиржавоб кўплаб кадрлар вояга етди. Фан-техника тараққиёти жадал тус олаётган ҳозирги давр хусусиятларини пухта билиш, янгиликни ҳис этиш, одамларни ишлаб чиқариш самарадорлиги ва маҳсулот сифатини оширишга сафарбар этишда омма билан яқинлик, унинг ҳис-туйғусини англаш, ўз сўзи, иши билан кишиларга тушунарли бўлиш муваффақиятнинг гаровидир.

Коммунистик партия ишчилар, колхозчи-деҳқонлар, зиёлилар орасидан ташкилотчилик қобилиятига эга, бирга ишлаётган ўртоқларининг беқиёс ҳурматини қозонган малакали кишиларни танлаб, раҳбарлик лавозимларига дадил кўтармоқда. В. И. Ленин номли Поп аграр-саноат ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори А. Одилов, В. П. Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори В. Сивец, Урганч сут заводининг директори Д. Абдуллаев, Ленин районидаги «Правда Востока» колхозининг раиси Ҳ. Турсунов сингари ўнлаб, юзлаб кадрларимиз борки, софдиллик, камтарлик, истиқболни кўра билиш ва одамлар қалбига йўл топиш маҳорати уларга обрў-эътибор келтирмоқда. Одамлар орасида яшаб, кундалик ҳаётни чуқур ўргана бориб, улар бутун-бутун коллективларни коммунистик қурилишнинг катта-катта вазифаларини ҳал этишга изчил сафарбар этмоқдалар.

Бироқ, шундай кадрлар ҳам учрайдики, улар одамларни қовуштириб, уюштириб, коллективда соғлом маънавий муҳитни, ташаббускорликни уйғунлаштириш учун жон куйдирмайдилар. Бу тоифадаги раҳбарлар буйруқбозлик, яккабошчилик, маъмуриятчилик билан иш юритадилар. Одамлар билан диллашишни, уларнинг руҳиятини, эҳтиёжини, талабини ўрганишни, омманинг фикри билан ҳисоблашишни ўзларига эп кўрмайдилар. Натижада меҳнат коллективида онгли интизом ва ташаббускорлик ўрнини бефарқлик ва қўнимсизлик эгаллайди. Одамлар бундай раҳбарларга ишонмай қўядилар. Коллектив, унинг барча аъзолари, жамият бундан жуда катта иқтисодий ва маънавий зарар кўриши шубҳасиз.

Кейинги йилларда Ўзбекистон ССР Қишлоқ қурилиши министрлигининг «Узстройтеплица» тресги бошқарувчиси С. Ўтенов ўз атрофига ҳайбаракаллачиларни тўплаб олиб, баъзи эгри қўл ходимларни қўллаб-қувватлай бошлади. Ишдаги жиддий нуқсонларни вақтида кўрсатиб берган, бу камчиликларнинг олдини олишга интилган холис, пок, жонкуяр ходимларнинг партиявий позициясини шубҳа остига қўйди. Буларнинг ҳаммаси трестга қарашли айрим бўлинмаларда план ва меҳнат интизоми қўпол бузилишига, кўзбўямачилик, объектларни чала-чулпа ташлаб кетиш, капитал маблағларни совуриш, қурилиш материалларини талон-тарож қилиш фактлари авж олишига сабаб бўлди.

Афсуски, ана шундай ҳолларда баъзи партия комитетлари охиригача принципиал бўлолмаётирлар, ўз нафсониятини устун қўйиб, умумий ишимизнинг равнақига зарар келтираётган нопок ходимларнинг ҳатти-ҳаракатига партиявий баҳо бермаётирлар. Шу туфайли кадрларнинг муайян тоифаси ўртасида омманинг фикри билан ҳисоблашмаслик, уни назар-писанд қилмаслик, манманлик ва ўзбилармонликка берилиш фактлари содир бўлаётир. Бу ачинарли, албатта. Партия комитетлари бундай ҳолларга барҳам бериш учун кадрларнинг ғоявий-сиёсий савиясини тинмай оширишлари, улар иш юритишнинг ленинча анъаналарини тўла эгаллаб олишлари ва муттасил такомиллаштириб боришлари учун тинмай ғамхўрлик қилишлари лозим. Раҳбар ходимнинг ҳисоботини тинглаш, коллектив аъзолари олдида унинг чиқишларини мунтазам уюштириш, бунинг учун партия ташкилотларида ўтказилаётган ягона сиёсий кунлар ролини ошириш ғоят муҳимдир.

Шуни унутмаслик кераккн, ишчилар, колхозчилар, барча меҳнаткашлар коллектив аъзолари билан узвий алоқа боғлай оладиган, унинг қувончи, ташвиш ва эҳтиёжлари билан яшаган, сўз ва иш бирлигига оғишмай амал қиладиган, актив, холис позицияда турган кадрларни ҳамиша чинакам раҳбар сифатида тан оладилар. Масъул партия, совет, хўжалик раҳбарлари, жамоат ташкилотларининг етакчилари одамлар билан ёзилиб сўзлаша олишлари оммани коммунистик руҳда тарбиялашда ғоят муҳим аҳамиятга эгадир. Ана шундагина ҳамма ерда умумхалқ ташаббускорлиги булоқдек жўш уради, оммани ўнинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажаришга, КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съездини муносиб кутиб олишга сафарбар этиш учун зарур шароит юзага келади. Бу эса коммунистик қурилишда ялпи муваффақиятимизнинг энг муҳим ҳал қилувчи гаровидир.

Ака-укаларнинг 1000 тоннаси

Толлимаржон районидаги «Самарқанд» совхозининг ака-ука механизаторлари Болта, Ҳамро, Қурбон, Ўроз, Ўроқ Норовларнинг терган пахтаси 1000 тоннага етди. Шу куни совхоз марказида ака-укалар шаънига ғолиблик байроғи кўтарилди.

Норовлар сулоласи пешқадамликни мавсум охиригача сақлаб қолишга аҳд қилдилар. Улар ўзлари бошқараётган агрегатларни юксак унумларда ишлатиб, кунига 60 тоннадан «оқ олтин» теришга муваффақ бўлмоқдалар. Оилавий экипаж аъзоларининг хирмони кун сайин кўкка бўй чўзяпти. Ака-ука механизаторлар бу йил 2 минг тонна пахта териш мажбуриятини олганлар. Бу уларнинг КПСС XXVI съездига муносиб совғаси бўлади. Суратда: ака-ука механизаторлар (чапдан) Ўроқ, Болта, Қурбон, Ўроз ва Ҳамро Норовлар.

Ш. Шаропов фотоси. (ЎзТАГ).

ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

НАМАНГАН, 13 сентябрь. (ЎзТАГ). Наманган область партия комитетининг бўлиб ўтган пленумида КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг Олмаотадаги юбилей тантаналарида сўзлаган нутқида баён этилган йўл-йўриқлар асосида ташкилотчилик ва сиёсий ишларни кучайтириш соҳасида область партия ташкилотининг вазифалари муҳокама этилди. Наманган область партия комитетининг биринчи секретари М. Камолов доклад қилди.

Пленум иштирокчилари область меҳнаткашлари КПСС XXVI съездини ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съездини муносиб кутиб олиш учун ўтказилаётган социалистик мусобақага зўр шавқ-завқ билан қўшилганликларини таъкидлаб ўтдилар. Колхоз ва совхозларда ярим миллион тонна Наманган пахтаси учун курашнинг якунловчи босқичи бошланди — пахта йиғим-терими авж олдириб юборилди.

Пленум қатнашчилари қилинган ишларга партиявий нуқтаи назардан амалий баҳо бериб, эътиборни мавжуд камчиликларга қаратди. Беш йилликнинг якунловчи йили мажбуриятларини сўзсиз бажариш учун, Поп нотўқима материаллар комбинати, Наманган аврли газламалар комбинатида янги цех сингари ишга тушириладиган объектларни барвақт фойдаланишга топшириш учун хўжаликларнинг барча тармоқларидаги резервларни ишга солиш зарурлиги уқтириб ўтилди.

ИЛҒОРЛАР РАПОРТИ

Қашқадарё областида пахта етиштириш бўйича беш йиллик планларини бажарган бригадалар сони тобора кўпаймоқда. Чироқчи районида олти бригада беш йиллик планни бажаргани ҳақида рапорт берди. Улар орасида Ф. Хўжаев номли совхоздан Қаноат Худойбердиева, «Коммуна» колхозидан Мардон Мавлоновлар бошлиқ бригадаларнинг аъзолари бор. Ҳар икки бригада мавсумда 60 центнердан пахта тайёрлашга қарор қилди. Ғузор районида ҳам яна олти бригада беш йиллик пахта тайёрлаш планини бажарди.

585 000 «ОҚ ОЛТИН» ХИРМОНИГА

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 13 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан буён (тайёрлашнинг умумий ҳажмига нисбатан процент ҳисобида); тўртинчи устун — бир кунда машинада терилган пахта; бешинчи устун — мавсум бошидан буён (мажбуриятга нисбатан процент ҳисобида).

Бухоро	2,13	20,73	0,24	1,09
Сурхондарё	1,51	15,36	0,88	3,68
Қашқадарё	1,83	13,87	0,78	2,43
Фарғона	1,62	12,70	0,06	0,16
Самарқанд	1,07	7,04	0,01	0,03
Андижон	1,07	5,74	—	—
Хоразм	1,00	5,20	—	—
Наманган	0,84	3,56	—	—
Тошкент	0,84	3,13	—	0,01
ҚҚАССР	0,58	2,78	—	—
Жиззах	0,30	1,11	—	0,02
Сирдарё	0,20	0,96	—	—
Республика бўйича:	1,15	8,29	0,17	0,70
Шу жумладан ингичка толали пахта:				
Бухоро	1,49	9,24	—	—
Сурхондарё	0,81	9,16	—	—
Қашқадарё	0,74	5,79	—	0,02
Наманган	—	0,35	—	—
Республика бўйича:	0,82	7,95	—	0,01

ВИЗИТ ТУГАДИ

Дўстона визит билан мамлакатимизда меҳмон бўлиб турган социалистик Эфиопия ташқи ишлар министри, Эфиопия Меҳнаткашлар партиясини ташкил этиш комиссияси Марказий Комитетининг аъзоси Фелеке Гедле-Гиоргис 13 сентябрда Москвадан Софияга жўнаб кетди.

Аэродромда меҳмонни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар. (ТАСС).

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

СССР ХАЛҚ АРТИСТИ Ш. БУРХОНОВни ОКТЯБРЬ РЕВОЛЮЦИЯСИ ОРДЕНИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Совет театр санъатини ривожлантириш соҳасидаги хизматлари учун ва туғилган кунига етмиш йил тўлиши муносабати билан Ҳамза номли ўзбек давлат академик драма театрининг артисти, СССР халқ артисти Шукур Бурхонов Октябрь Революцияси ордени билан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Л. БРЕЖНЕВ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1980 йил 12 сентябрь.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми партия ва совет органларида кўп йил, самарали ишлаганлиги, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ривожлантиришда, область ва районнинг ижтимоий-сиёсий ҳаётида актив қатнашганлиги учун ҳамда туғилган кунига эллик йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон Компартияси Фарғона район комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ахрор Акбаровга Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган қишлоқ хўжалик ходими фахрий унвони берди.

Фарғона область Бувайда районидаги Карл Маркс номли колхозда кўпминг килограммчи теримчилар ҳаракати кучайиб кетди. Съездолди меҳнат вахтасида туриб ишлаётган чевар қизлар ўзаро мусобақалашиб, меҳнатда янгидан янги ютуқларни қўлга киритмоқдалар. Улар орасида моҳир теримчи Лола Турдиматова пешқадамлик қилмоқда. У мавсумда камида 12 тонна пахта териб беришга аҳд қилган. Ҳар куни 120—130 килограмм ва ундан ошириб «оқ олтин» тераётир. Суратда: Лола Турдиматова.

Н. Шерматов фотоси.

СССР ФАН ВА ТЕХНИКА ДАВЛАТ КОМИТЕТИДА

Министрликлар ва идораларнинг илтимосларига кўра комитет комплекс илмий-тадқиқот, лойиҳа-конструкторлик ҳамда технология ишларини бажарганлик учун СССР Министрлар Советининг 1981 йилги мукофотларини олиш учун тавсия этиладиган материалларни қабул қилиш муддатини 1980 йил 1 ноябргача узайтириш тўғрисида қарор қабул қилди.

МЕДИЦИНА МЕРОСИ КИШИЛАРГА ХИЗМАТ ҚИЛАДИ

Медицина тарихчиларининг II Бутуниттифоқ съезди медицина тарихчилари Бутуниттифоқ жамияти правлениесининг ва шу жамият ревизия комиссиясининг янги составини сайлаб, 13 сентябрь куни Тошкентда ўз ишини тугатди.

Съезд қатнашчилари Абу Али ибн Сино туғилган куннинг 1000 йиллиги арафасида ўзбек диёрида — ўрта аср алломаси ва медицина фанининг асосчиси Ватанида йиғилиб, унинг хотирасига чуқур хурмат бажо келтирдилар. Биринчи ялпи мажлис, тематик секциялардан бирининг иши тамомила бўлажак юбилейга, ибн Синонинг асрлар оша ўз қимматини йўқотмаган меросини ўрганиш билан боғлиқ масалаларга бағишланди. Ўзбекистонлик олимларнинг Ибн Синонинг медицинага оид қарашларини ўрганиш, унинг асарларини нашр этиш ва пропаганда қилиш борасидаги фаолияти юксак баҳо олди.

Ялпи мажлислар ва секция мажлисларида медицина тарихи турли жиҳатларидаги илмий тадқиқотлар якунланди, тадқиқотчилар орттирган тажрибалар умумлаштирилди. Совет Иттифоқи ва иттифоқдош республикалар Коммунистик партия билан Совет давлатининг инсон фаровонлиги тўғрисида ҳормай-толмай ғамхўрлик қилаётганлигининг яққол ифодаси сифатида соғлиқни сақлаш ишлари муттасил тараққий этаётганлиги, медицина фанининг ривожланишини ўрганиш билан боғлиқ масалалар кўриб чиқилди.

Бутуниттифоқ медицина тарихчилари жамияти правлениесининг раиси, СССР Медицина фанлари академиясининг мухбир аъзоси Ю. П. Лисицин съезд ишларини якунлаб ҳамма ерда тадқиқотлар савияси юксалганлигини, партия қўйган вазифаларни яхшироқ бажариш, бебаҳо медицина меросидан инсон манфаатлари, унинг соғлигини сақлаш манфаатлари йўлида тўлароқ фойдаланиш учун уларни янада такомиллаштириш зарурлигини айтди.

Съезд қабул қилган резолюцияда медицина тарихига доир тадқиқотларни ривожлантиришнинг асосий йўналишлари, КПССнинг XXVI съездига тайёргарлик кўриш билан боғлиқ олимлар олдида биринчи навбатда турган вазифалар белгилаб олинди.

(ЎзТАГ).

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: ҲИСОБОТ ВА САЙЛОВЛАР

ЧУҚУР ТАҲЛИЛ АСОСИДА

Партия ташкилотларида ҳисобот-сайлов йиғилишлари КПСС XXVI съездига қизғин тайёргарлик авж олиб кетган, съездолди мусобақасининг кўлами тобора кенгайиб бораётган бир пайтда ўтмоқда. Худди шу нарса бу йиғилишларнинг руҳини белгилаб бермоқда: коммунистлар ўнинчи беш йиллик план-топшириқларини бажариш, ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини ошириш соҳасидаги муваффақиятлар, орттирилган тажрибани чуқур таҳлил қилиб, ишда содир бўлаётган нуқсонлар, уларнинг сабабларини принципиал, партиявий талабчанлик билан очиб ташламоқдалар, истиқбол вазифаларини аниқлаб олмоқдалар. Ангрен шаҳар партия комитети ана шундай ишчанлик вазиятида партия конференциясига тайёргарлик кўрмоқда.

Шу кунларда партия ташкилотларида ҳисобот-сайлов йиғилишлари қизғин давом этмоқда. Шаҳар партия комитети бу муҳим сиёсий кампанияни уюшқоқлик билан ўтказиш, уни қўлга киритилган ютуқларимиз, КПСС XXV съезди қарорларини тўла-тўкис адо этишда эришилган муваффақиятларимизнинг сарҳисоби сифатида, партиянинг навбатдаги анжуманини ёруғ юз билан кутиб олиш учун бажариладиган вазифаларни белгилаб олиш имконини берадиган ҳолда ўтказиш учун барча партиявий-сиёсий ва ташкилий тадбирларни ишга солмоқда. Бошланғич партия ташкилотларида ҳисобот-сайлов йиғилишлари ва шаҳар партия конференциясини ўтказиш бўйича тадбирлар КПСС Марказий Комитетининг «Ярославль шаҳар партия ташкилотида партия йиғилишларини ўтказиш тажрибаси тўғрисида»ги ҳамда КПСС Марказий Комитетининг 1980 йил июнь Пленуми қарорларига асосан ишлаб чиқилди. Шунга кўра ҳисобот-сайлов йиғилишлари коммунистларни, бутун коллективни ўнинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари, юксак самаралар билан якунлашга, ўн биринчи беш йилликка зарур замин яратишга сафарбар этишда муҳим аҳамиятга эга эканлиги назарда тутилган.

Шаҳар партия конференциясига тайёргарлик кўриш учун махсус комиссия тузилди. Саноат, транспорт, қурилиш, алоқа бўйича амалга оширилган ишларни таҳлил қилиш комиссиясига шаҳар партия комитети саноат ва транспорт бўлими мудири В. Березовский, меҳнаткашларни ғоявий-сиёсий, ҳарбий-ватанпарварлик ва интернационал руҳда тарбиялаш бўйича комиссияга агитация ва пропаганда бўлими мудири Ю. Шибаев, кадрларни танлаш, улар билан ишлаш ва тарбиялаш, бошланғич партия ташкилотлари ҳаётида партия мажлисларининг ролини янада ошириш, умуман, партиявий-ташкилий ишлар бўйича комиссияга ташкилий бўлим мудири А. Кузнецова раҳбарлик қилаётир.

Ўнинчи беш йилликда хўжаликка партия раҳбарлиги анча яхшиланди. Ўтган йиллар ичида шаҳар саноати 746,3 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарди. Бу планда белгиланганига нисбатан 10,4 миллион сўмлик кўпдир. Маҳсулот реализацияси бўйича белгиланган топшириқ ҳам шараф билан уддаланди. Қўшимча равишда 17,2 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинди, меҳнат унумдорлигини 2,5 процент ўстиришга эришилди. Маҳсулот ишлаб чиқариш ва реализация қилиш 8 ойлик топшириғи ҳам ошириб адо этилди. «Ангрен» кўмир разрези, резина-техника заводи, гўшт комбинати, марказий электромеханика устахонаси, норуда материаллар карьери, йирик панелли уйсозлик заводи партия ташкилотлари бу соҳада, айниқса, самарали иш олиб бордилар. Улар коммунистлар, инженер-техник ходимлар, барча меҳнаткашларни меҳнат унумдорлигини ўстириш, технологик ва меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, ишлаб чиқаришнинг барча участкаларида иш сифатини яхшилашга сафарбар этиш бўйича катта сиёсий ва ташкилотчилик ишларини амалга оширишди.

Маълумки, хўжаликнинг мураккаб жараёнларига оқилона партиявий раҳбарлик қилиш, меҳнат коллективларининг активлигини ўстиришда партия ташкилотларининг ташаббускорлиги, коммунистларнинг авангардлиги катта роль ўйнайди. Партия XXV съездида партиявий-ташкилий ишлар самарадорлигини юксалтиришга алоҳида эътибор берилганлиги, бежиз эмас эди, албатта, «Ангрен» кўмир разрези, «Узбекшахтострой» тресги, шаҳарсозлик бошқармаси партия ташкилотларида партиявий-ташкилий ишларнинг усул ва услублари сезиларли takомиллаштирилди. Бу бошланғич партия ташкилотларида партия сафларини мустаҳкамлаш, раҳбар партия органлари ва ўзлари қабул қилган қарорларнинг ижроси устидан назорат кучайтирилган. Партиявий ишда ленинча услубни қарор топтириш чоралари кўрилмоқда. Бошланғич партия ташкилотларида ҳисобот-сайлов йиғилишлари уюшқоқлик билан ўтаётир. Партия группалари ва цех партия ташкилотларидаги ҳисобот-сайлов йиғилишларида қўлга киритилган ютуқлар билан биргаликда ҳали ишга солинмаган ички резервлар, меҳнат коллективлари ўртасида сиёсий-тарбиявий ишларни янада кучайтириш бўйича конкрет фикрлар илгари сурилмоқда.

Шарқий Қурама геология-қидирув экспедицияси партия ташкилоти коллективи партия XXV съезди қарорларини ҳаётга татбиқ этиш, ўнинчи беш йилликни муваффақиятли якунлаш борасида катта ташкилотчилик ишларини олиб бораётир. Экспедиция янгийўлликларнинг «Сафимизда бирорта ҳам қолоқлар бўлмасин!» ватанпарварлик ташаббусига қўшилган. Бу ҳаракатда ҳам коммунистлар пешқадамлик қилмоқдалар. Шаҳар партия комитетининг аъзоси, проходкачилар бригадири Абдураҳмон Ортиқов, бурғуловчи ёрдамчиси Николай Шесталов, Раис Яхин сингари коммунистлар В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллиги арафасида беш йиллик планларини бажаришди. Бундан ташқари яна уч бригада ўн биринчи беш йиллик ҳисобига ишлаяпти. Экспедициянинг О. Ғайбуллаев, В. Булатов, Т. Ўролов ташкилотчи бўлган партия группаларида ҳисобот-сайловлар, айниқса, кўтаринки руҳда ўтди. Коммунистлар КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олиш учун бошланган меҳнат беллашувини янада авж олдириш, мусобақанинг ошкоралигини, таъсирчанлигини ошириш, машина ва механизмлардан рационал фойдаланиш кераклиги ҳақида гапиришди.

Шаҳардаги 220 партия группасида ҳисобот-сайлов йиғилишлари уюшқоқлик билан ўтди. 116 та цех партия ташкилотида эса ҳисобот-сайловлар давом этмоқда. Ҳар бир йиғилишга шаҳар партия комитетининг аъзолари, шаҳарком аппаратининг масъул ходимлари қатнашмоқдалар. Коммунистларнинг қимматли фикр ва мулоҳазалари асосида керакли чора-тадбирлар кўриляпти. Шаҳар партия ташкилотининг ҳисобот докладини тайёрлашда бундан бевосита фойдаланамиз.

Шаҳар партия конференциясига тайёргарлик жараёнида КПСС XXV съезди қарорлари қандай амалга оширилаётганлигига, партиянинг навбатдаги съездини муносиб кутиб олиш учун яна қандай ишларни амалга ошириш лозимлигига аҳамият беряпмиз. Шаҳримиз коммунистлари, барча меҳнаткашлар партиянинг иқтисодий сиёсатини дадил амалга оширишимиз, КПСС XXV съезди қарорларини тўла-тўкис ҳаётга татбиқ этишимиз туфайли зафарларга эришилаётганлигини яхши биладилар.

Ўнинчи беш йиллик мобайнида шаҳримиз ҳаётида туб ўзгаришлар содир бўлди. Шаҳар саноати, қурилиш ва транспорт ташкилотлари ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини бирмунча оширдилар. Кўмир қазиб чиқариш, электр энергия, цемент, норуда материаллар ишлаб чиқариш ҳажми анча ўсди. Давлат Сифат белгиси билан тайёрланаётган маҳсулотлар кўпайди. Меҳнаткашларнинг турмуш маданияти сезиларли даражада ошди. Бир қатор янги корхоналар, жумладан, экспериментал механика, сут заводлари қурилди, резина-техника, авторемонт заводлари, керамика комбинати, бинокорлик материаллари комбинатида янги қувватлар ишга туширилди. Кўплаб уй-жойлар, маданий-маиший объектлар, таксомотор парки, автобаза барпо этилди. «Ангрен» кўмир разрези реконструкция қилиняпти, янги Ангрен ГРЭСи жадал суръатда қурилмоқда.

Шаҳар партия конференциясида биз қўлга киритилган қувончли ютуқларни эътироф этиш билан бирга мавжуд камчиликларни бартараф қилиш йўллари хусусида ҳам коммунистчасига, принципиал муҳокама юритмоқчимиз. Ҳали шаҳардаги бир қатор корхоналаримиз ўз имкониятлари даражасида ишлолмай, план ва топшириқларни уддалашмаяпти. Қурилиш материаллари ва керамика комбинатлари, «Узбекшахтострой»нинг йиғма темир-бетон буюмлари заводлари бунга мисол бўлади.

Конференцияга тайёргарлик мобайнида бу масалаларга ҳам эътибор беряпмиз. Информацион группалар доклад учун тўпланган ахборотларни 1 октябрга қадар топширишади. Сўнг шаҳар партия комитетининг секретарлари, бўлим мудирлари билан биргаликда доклад ёзишга киришамиз. Конференцияни ўтказиш бўйича тузилган тадбирларимизга кўра 17 ноябргача докладни тўла битказишимиз керак. Ревизия комиссияси ҳисоботи, конференция резолюциясини тайёрлаш бўйича тузилган тадбирлар ҳам тўла-тўкис бажариляпти.

Шаҳар партия комитетининг справка-ахборот маркази томонидан партия ташкилотлари секретарлари, партия группалари ташкилотчилари, пропагандистлар, лекторлар, сиёсий ахборотчилар ва агитаторларга ёрдам тариқасида КПСС XXVI съезди шарафига турли жанговар варақалар тайёрланмоқда. Уларда ўнинчи беш йилликда Ангрен шаҳрининг социал-иқтисодий, маданий ҳаётида рўй берган муҳим воқеалар, физкультура ва спортда эришилган ютуқлар ҳақида ҳикоя қилинади. Шаҳар «Билим» жамияти партиянинг навбатдаги съездига атаб лекторий ташкил этди. Сиёсий билимлар кунлари мунтазам ўтказилмоқда. Уларда шаҳар ва область партия комитетларининг масъул ходимлари ҳам иштирок этаётир. «Узбекшахтострой» тресги, резина-техника заводида лекторийлар машғулоти юксак савияда ўтмоқда. Бадиий кенгаш аъзолари шаҳарни конференцияга тайёрлаш учун кўргазмали агитация воситаларини ҳозирлашмоқда. Мамлакатимиз ва шаҳримиз меҳнаткашлари ҳаётини, партия қарорлари қандай ҳаётга татбиқ этилаётганлигини акс эттирувчи бир қанча панно ва диаграммалар тайёрланди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев Олмаотада бўлган тантанали мажлисда сўзлаган нутқида партия ташкилотларида ўтаётган ҳисобот-сайлов йиғилишлари ҳақида ҳам тўхталиб, шундай деган эди: «Партиядаги ҳозирги ҳисобот-сайлов кампанияси ташкилотчилик ва сиёсий ишни такомиллаштиришга хизмат қилиши керак. Бу кампанияга моҳирона раҳбарлик қилинса, партия йиғилишлари ва конференцияларнинг юксак савияда ўтиши таъминланса, улар хўжалик ва маданий қурилишнинг ҳамма соҳаларидаги ишни янада яхшилашнинг қудратли омили бўлади». Биз шаҳар партия ташкилотининг XXIV конференциясини ана шу руҳда ўтказиш учун барча имкониятларни ишга солмоқдамиз.

М. ОРИФЖОНОВ.

Ангрен шаҳар партия комитетининг биринчи секретари.

МАЪНАВИЙ ЕТУКЛИК

Э. Ғ. ҒАФУРЖОНОВ,
Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари

Эртага Тошкент шаҳрида Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги, Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети ҳамда Тошкент халқ хўжалиги институти ташаббуси билан «Ёшларни ахлоқий тарбиялашнинг актуал проблемалари» мавзуида илмий-амалий конференция иш бошлайди. Конференцияда ёшларни коммунистик ғоявийлик ва ахлоқ руҳида, партия ишига юксак садоқат ва интернационализм руҳида тарбиялаш вазифалари кенг муҳокама қилинади.

КПСС Марказий Комитети 1980 йил июнь Пленумининг «КПССнинг навбатдаги XXVI съездини чақириш тўғрисида»ги қарори ўнинчи беш йиллик планларини муддатидан илгари муваффақиятли бажариш учун бошланган социалистик мусобақага актив қўшилиб меҳнат қилаётган республикамиз ҳар бир меҳнатчисининг қалбидан чуқур жой олди. Республика ёшлари съездолди вахтасида туриб «Ўнинчи беш йилликка — зарбдор якун! КПСС XXVI съездини муносиб кутиб оламиз!» шиори остида бутун мамлакат бўйлаб давом этаётган комсомол ишлари эстафетасида актив иштирок этмоқдалар. КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленумида алоҳида таъкидланганидек, съездга тайёргарлик жараёни тарбиявий ишларда ҳам муҳим роль ўйнайди. Шунинг учун ҳам ушбу конференцияда муҳокама қилинадиган масалалар ана шу вазифаларни атрофлича қамраб олиши билан характерлидир.

«Ҳаётда актив позицияда туриш, ижтимоий бурчга онгли муносабатда бўлиш, сўз билан ишнинг бирлиги кундалик хулқ-атвор нормасига айланиши инсон шахсини улуғлайдиган энг зарур фазилатлардир, — деб қайд этган эди КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев. — Шундай позицияни вужудга келтириш ахлоқий тарбиянинг вазифасидир».

Республика комсомоли Коммунистик партиянинг ғоявий-сиёсий тарбияни меҳнат тарбияси билан мустаҳкам қўшиб олиб бориш ҳақидаги топшириғига амал қилиб ёшларни, айниқса, коммунистик ахлоқ руҳида тарбиялаш ишларига алоҳида эътибор бермоқда. Бу соҳада марксча-ленинча ҳамда ахлоқий таълим сингари таъсирчан воситалардан унумли фойдаланилаётир. Социологик тадқиқот шуни кўрсатадики, тингловчиларнинг кўпчилик қисми назарий ва сиёсий масалаларни тўғри тушуниб етмоқдалар.

Ахлоқ назариясини ўрганиш комсомол ва ёшларга коммунистик маънавийлик принципларини ва нормаларини янада чуқурроқ ҳис этишга ёрдам бермоқда, ўз-ўзини идора қилиб, назорат эта билиш ва ахлоқий позицияни онгли равишда танлаб олиш қобилиятини камол топтирмоқда, инсоннинг ўз иззат-ҳурмати ва шахсий жавобгарлик туйғусини шакллантираётир, ҳаётий мақсадлар ва моҳиятни тўғри тушуниб олишга кўмаклашаётир.

Ёшларни коммунистик ахлоқ руҳида тарбиялаш идеология ишининг муҳим соҳаси — лекция пропагандаси ва оғзаки-сиёсий агитациянинг тўғри йўлга қўйилишига ҳам боғлиқ. Комсомол ташкилотлари партиянинг бу муҳим ишни янада яхшилаш юзасидан олға сурган вазифаларини изчиллик билан амалга ошириб бормоқда. Ҳозир комсомол комитетлари қошида ўз сафига 8400 кишини бирлаштирган 564 та лекторлар группалари иш олиб бормоқда. ВЛКСМ XVIII ва Ўзбекистон ЛКСМ XXI съездларидан сўнг лекторий ва ёшлар университетларининг сони анча кўпайди. Уларнинг кўпчилик қисми ишчи ётоқхоналари қошида ташкил этилди.

Ленинча ўқиш, турли тематик кечалар ва мунозаралар мунтазам ўтказилмоқда. Ижтимоий-сиёсий ва ватанпарварлик мавзуларида ўтаётган анъанавий ўқишлар, оғзаки журналлар, сиёсий ахборот ва лекция пропагандасининг бошқа синалган таъсирчан воситаларидан ҳам атрофлича фойдаланилмоқда. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг «Кичик ер», «Тикланиш», «Қўриқ» асарларига ҳамда Ленин комсомолининг 60 йиллигига, СССР ва Ўзбекистон ССР Олий Советларига сайловлар ва В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллигига бағишланган ижтимоий-сиёсий ва қаҳрамонлик-ватанпарварлик мавзуидаги ўқишлар ёшларда, айниқса, зўр қизиқиш уйғотди.

Қишлоқларга ва зарбдор комсомол қурилишларига мунтазам равишда юборилаётган ёш олимлар, ишлаб чиқариш илғорлари ва ижодий зиёлилар вакилларидан иборат агитбригадалар ҳамда агитпоездлар ҳам ёшлар ўртасида тарбиявий ишларни кенг кўламда олиб боришга яқиндан ёрдам бермоқда. Бу йил биринчи марта «Ўзбекистон комсомоли» агитпоезди Бутуниттифоқ зарбдор комсомол қурилиши иштирокчилари — Қарши чўлқуварлари ҳузурида бўлиб қайтди.

Янги маросимлар ва анъаналарни кенг пропаганда қилиш комсомол комитетлари фаолиятида муҳим ўрин эгаллайди. Кўпгина меҳнат коллективларида ёшларни ишчи ва колхозчилар сафига қабул қилиш, меҳнат ветеранларини шарафлаш, касб-ҳунар бўйича конкурслар ва кўриклар, интернационал дўстлик кечалари ўтказиш, «Қизил карвон» байрамлари, комсомол тўйлари, «Наврўз», «Ҳосил байрамлари» энг яхши анъаналардан бўлиб қолмоқда.

Коммунистик ахлоқни шакллантириш ва социал идеалларни реал воқеликка айлантириш борасида сира расмиятчиликка йўл қўйиб бўлмайди. Ҳар бир совет кишисининг коммунистик ғояларнинг нақадар улуғворлигини чуқур англаб етиши, ўз ҳаёти мазмунида коммунизм идеалларининг амалий татбиғини аниқ-равшан кўра билиши, социал-сиёсий воқеликларни тўғри тушуниши, янги жамият қурилишига онгли равишда иштирок этиши, айниқса, муҳимдир.

Республика комсомол ташкилотлари КПСС Марказий Комитетининг 1980 йил июнь Пленуми қарорларини изчил амалга ошира бориб ёшларнинг коммунистик қурилишда актив иштирокини таъминламоқдалар. Ленинча анъаналарга ҳамиша содиқ комсомол ва ёшлар партия даъватига жавобан ҳозир Нокоратупроқ, Сибирь, Узоқ Шарқ, чекка Шимолий ўлкаларни ўзлаштириш ишларида, Бутуниттифоқ зарбдор қурилишларида ташаббус кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар. КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съездига тайёргарлик авж олган ҳозирги долзарб кунларда уларнинг жўшқин ва ёшлик ғайрат-шижоатлари, яққол намоён бўлмоқда.

Ўнинчи беш йиллик топшириқлари муваффақиятли бажарилаётгани тўғрисида жойлардан меҳнат рапортларининг катта кўпчилик қисми ёшларнинг имзоси билан келаётгани қувонарли бир ҳолдир. Зеро, бу ёш авлодни меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш руҳида тарбиялаш соҳасида, иқтисодий ва маданий қурилиш проблемаларини ҳал этиш тажрибасини уларга ўргатиш юзасидан амалга оширилаётган кенг кўламли ишлар самарасидир.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республикада математика фанларини ривожлантириш ва юқори малакали кадрлар тайёрлаш соҳасидаги хизматлари учун физика-математика фанлари доктори Ўзбекистон ССР Фанлар академияси математика институти математика анализи бўлимининг мудири Галина Павловна **Матвеевская**га **Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби** фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республикада биология фанини ривожлантириш ва илмий кадрлар тайёрлаш соҳасидаги хизматлари учун Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси биология фанлари бўлимининг академик секретари Жаҳонгир **Ҳамидов**га **Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби** фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республикада театр санъатини ривожлантириш соҳасидаги хизматлари учун О. Хўжаев номли Сирдарё область музикали драма театрининг режиссёри Ғапур **Амдуев** ва театр артисти, вокалист Шафоат **Раҳматуллаева** ўртоқларга **Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист** фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республикада геология-минералогия фанларини ривожлантириш соҳасида кўп йил самарали ишлаганлиги учун Ўзбекистон ССР Фанлар академияси геология ва геофизика институти директорининг фан бўйича ўринбосари ўртоқ Петр Алексеевич **Чистяков**ни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми тегирмон-ёрма саноати учун кадрлар тайёрлаш соҳасида кўп йил самарали ишлаганлиги учун Ўзбекистон ССР Тайёрлаш министрлигига қарашли Тошкент ФЗУ мактаби ташкил этилган кунга 60 йил тўлиши муносабати билан шу мактаб директори ўртоқ Владимир Алексеевич **Фомичев**ни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

БУГУН — ТАНКЧИЛАР КУНИ

Туркистон ҳарбий округи танкчилари ўз маҳоратларини муттасил оширмоқдалар. Суратда: механик-ҳайдовчи оддий аскар Равшан Норбоев марш вақтида.

А. Асанов фотоси.

ОКТЯБРЬ ҒАЛАБАЛАРИНИНГ ПОСБОНЛАРИ

О. А. ЛОСИК,
Бронетанк қўшинлари маршали, Совет Иттифоқи Қаҳрамони.

Ватанимиз ўзининг шонли фарзандлари — танкчи жангчиларни, қудратли ҳарбий машиналарнинг конструкторлари ва танксозларни, хуллас, ҳормай-толмай қилаётган меҳнатлари билан қуруқликдаги қўшинларимизнинг асосий зарбдор ва ҳаракатчан кучларининг қудратини мустаҳкамлаётган барча кишиларни ҳар йили сентябрь ойининг иккинчи якшанба куни шарафлайди. Бу йил Танкчилар куни КПСС Марказий Комитети 1980 йил июнь Пленумининг КПСС XXVI съездини чақириш тўғрисидаги қарори сиёсий активлик ва меҳнат ғайратини кучайтириб юборган бир вазиятда ўтказилмоқда.

Совет танк қўшинларининг вужудга келиш ва ривожланиш тарихи улуғ Ленининг номи билан чамбарчас боғланган. Революция йўлбошчисининг ташаббуси билан совет танксозлигига асос қўйилди. 1939—1940 йилларда Т-34 ва КВ танкларининг вужудга келтирилганлиги совет танк қўшинлари тарихида жуда муҳим воқеа бўлди.

Герман фашизмининг Ватанимизга қилган ҳужуми натижасида бошланган Улуғ Ватан уруши совет танк қўшинлари учун ғоят жиддий синов бўлиб қолди. Танк қўшинлари йирик жангларнинг ҳаммасида қатнашдилар ва қўлга киритилган муваффақиятларга ўз ҳиссаларини қўшдилар.

Танк конструкторлари ва танксозлар уруш йилларида фронтга 100 мингдан зиёд биринчи классли танк ва ўзи юрар артиллерия установкаларини етказиб бердилар.

Улуғ Ватан уруши фронтларида мардлик ва қаҳрамонлик кўрсатганлиги учун 250 минг совет танкчиси орден ва медаллар билан мукофотланди, 1142 танкчига Совет Иттифоқи Қаҳрамони, 16 кишига эса икки марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони берилди. 104 танкчи Шуҳрат орденининг тўлиқ кавалери бўлиб қолди. 9 мингдан ортиқ танксоз орден ва медаллар билан мукофотланди. Уларнинг кўпи Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвонини олди ва давлат мукофотлари билан тақдирланди.

Ҳозирги вақтда танк қўшинларининг роли ва аҳамияти анча ўсди. Коммунистик партиянинг доимий ғамхўрлиги, совет экономикаси, фан ва техникамиз эришган жуда катта муваффақиятлар туфайли бу қўшинларнинг ривожида сифат ва сон жиҳатидан катта ўзгаришлар рўй берди. Танк қўшинлари энг яхши ҳарбий техника билан таъминланган.

Ҳозирги кунда танк қўшинларида сиёсий жиҳатдан билимли, Ватаннинг ҳар томонлама ҳозирлик кўрган ҳимоячилари хизмат қилмоқдалар, уларнинг фикр доираси кенг, профессионал тайёргарлиги юксак даражага кўтарилган. Танкчиларнинг ёш авлоди ўз оталари ва акаларининг шонли анъаналарига амал қилиб, жанговар ва сиёсий тайёргарлик соҳасида кун сайин янги муваффақиятларни қўлга киритмоқда. Минг-минглаб танкчилар машинани бошқаришнинг моҳир усталари, классли мутахассислар, ўқиш аълочиларидир. Коммунистлар ва комсомоллар ўқишда ва социалистик мусобақада олдинги сафда бормоқдалар.

Ҳарбий ўқув юртлари совет танк қўшинларининг жанговар тайёргарлигини мустаҳкамлашга катта ҳисса қўшмоқдалар. Улар юксак сиёсий ва махсус ҳарбий тайёргарликка эга бўлиб, шахсий состав ўртасида тарбия ишини олиб боришда яхши малака ҳосил қилган командир ва инженерларни тайёрлаб чиқармоқдалар.

Бронетанк қўшинларининг Совет Иттифоқи Маршали Р. Я. Малиновский номидаги Ленин орденли, Қизил Байроқ орденли ҳарбий академияси совет танк қўшинларининг асосий таълим ва илмий марказидир. Бу академиянинг эллик йиллиги шу йил октябрь ойида нишонланади. Академия ташкил этилганидан буён ўтган даврда Ватанимизга чексиз содиқ бўлган минг-минглаб юқори малакали командирлар ва инженер танкчиларни тайёрлади.

Жаҳондаги сиёсий вазиятни соғломлаштириш жараёнининг кескинликни юмшатиш душманларининг қаттиқ қаршилигига дуч келаётганлигини совет танкчилари яхши биладилар. Шу боисдан улар ўзларининг оғир, лекин шарафли хизматларини ҳушёрлик билан бажармоқдалар, халқимизнинг бунёдкорлик меҳнатини ҳамиша садоқат билан ҳимоя қилиш учун ҳамма чораларни кўрмоқдалар.

(ТАСС).

МИНИСТРЛАР УЧРАШУВИ

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико 11 сентябрь куни Социалистик Эфиопия ташқи ишлар министри, Эфиопия Меҳнаткашлар партиясини ташкил этиш комиссияси (КОПТЭ) Марказий Комитетининг аъзоси Фелеке Гедле-Гиоргисни қабул қилди.

Фелеке Гедле-Гиоргис дўстона визит билан Москвада меҳмон бўлиб турибди.

Ҳамжиҳатлик руҳида ўтган суҳбат чоғида Совет — Эфиопия ҳамкорлигини янада ривожлантириш масалалари, шунингдек баъзи бир актуал халқаро проблемалар юзасидан фикрлашиб олинди. Африка мугузидаги ва Ҳинд океани районидаги аҳвол муҳокама қилинди. Ҳинд океани районида агрессив кучларнинг активлиги тобора зўрайиб бораётганлиги шу регионда стабиллик ва тинчликка хавф туғдирмоқда. БМТ Бош Ассамблеяси бўлажак XXXV сессиясининг ишига оид масалалар ҳам тилга олинди.

А. А. Громико Ф. Гедле-Гиоргис шарафига нонушта зиёфат берди. Зиёфат вақтида дўстона қадаҳ кўтариб нутқ сўзланди.

* * *

Афғонистон Демократик Республикасининг ташқи ишлар министри, АХДП Марказий Комитетининг аъзоси Шоҳмуҳаммад Дўст БМТ Бош Ассамблеясининг сессиясида қатнашиш учун Нью-Йоркка бора туриб, 12 сентябрь куни Москвада бўлди.

Шу куни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико Ш. Дўстни қабул қилиб, ҳар икки томонни қизиқтирувчи масалалар, шу жумладан БМТ Бош Ассамблеяси бўлажак сессиясининг иши билан боғлиқ масалалар юзасидан у билан суҳбатлашди.

А. А. Громико Ш. Дўст шарафига нонушта зиёфат берди. Зиёфатда дўстона қадаҳ кўтарилиб, нутқлар сўзланди.

(ТАСС).

«АСРИМИЗНИНГ ҚАСАЛЛИГИ»ГА ҚАРШИ

12 сентябрда иш бошлаган қон айланишига кўмак бериш масалаларига бағишланган Бутуниттифоқ симпозиумида қатнашмоқ учун етакчи кардиологлар ва кардиохирурглар Тошкентга йиғилдилар. Ҳозирги замон медицинасининг энг истиқболли соҳаларидан бирида ишлаётган мамлакат медик олимларининг бу биринчи учрашувини СССР ва Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрликлари ташкил этди.

Учрашув программасида орттирилган тажрибаларни якунлаш, қон айланишига кўмак бериш соҳасидаги энг муҳим проблемалар юзасидан мунозаралар ўтказиш, юрак-қон томир касалликларини даволаш методларини янада такомиллаштириш йўлларини ишлаб чиқиш кўзда тутилган.

СССР Медицина фанлари академиясининг мухбир-аъзоси В. И. Шумаков симпозиум программасига кўра асосий доклад қилди. Биринчи ялпи мажлисда СССР Медицина фанлари академиясининг академиги Н. Н. Малиновский, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги В. В. Воҳидов, профессорлар М. С. Маргулис (Рига), Г. Г. Татишвили (Тбилиси), чехословакиялик профессор Я. Вашку, польшалик олим Я. Моль ва бошқалар сўзга чиқдилар.

(ЎзТАГ).

МУСОБАҚА КУНДАЛИГИ

СОЗЛОВЧИЛАР ЮТУҒИ

Республикамизнинг кўпдан-кўп меҳнат коллективлари съездолди меҳнат вахтасида туриб ишлаб, меҳнатда янгидан янги ютуқларни қўлга киритмоқдалар. Яқингинада Андижон районидаги «Роһш» насос станциясида 10 минг киловатт қувватли подстанция ишга туширилди. Республика Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигининг Андижондаги ишга тушириш-созлаш участкаси ишчилари бу муҳим объектни фойдаланишга топшириб, ўнинчи беш йиллик программани муддатидан илгари бажардилар.

Беш йиллик бошидан бери фойдаланишга топширилган бир қанча йирик насос станциялари ва подстанциялар юзлаб гектар адир ерларни ўзлаштиришни тезлатиб юборишга имкон берди. Ҳозир участка созловчилари Тешиктош гидроузелини реконструкция қилишни қизғин олиб бормоқдалар.

ЙЎЛЛАР СОЗ БЎЛДИ

Гулистондаги 3-йўл қурилиш бошқармасининг қурувчилари йиллик планда кўзда тутилганидан икки баравар кўп автомобиль йўлларни ремонтдан чиқардилар. Улар ялпи пахта терими бошлангунга қадар «Мирзачўл», «СССР 50 йиллиги» совхозларида ва бошқа хўжаликларда бир неча километр масофага чўзилган йўлларни ремонтдан чиқардилар ва тартибга солдилар.

Гулистон автомобиль йўли қурувчилари КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олиш учун мусобақани тағин ҳам авж олдириб, пахта ташиладиган йўлларнинг ғоятда яхши бўлишини таъминлаш, беш йиллик планни 7 ноябрга бажариш мажбуриятини олдилар.

МЕҲНАТКАШЛАР УЧУН

Самарқанд консерва заводининг Тойлоқ посёлкасида қурилган филиали лойиҳадаги қувватга етказилди. Бу ерда томат пастаси ва шарбат ишлаб чиқариш анча кўпайди. Бу филиалнинг муддатдан илгари ишга туширилганлиги туфайли сабзавот ва мева қабул қилиш ҳамда қайта ишлаш анча жадаллашди. Асосий корхонада сабзавот икрасини янги усулда пишириш ўзлаштирилди. Бу эса тайёрланаётган маҳсулот миқдорини кўпайтириш ва иссиқлик ва энергия сарфини камайтириш имконини бермоқда. Шунингдек корхонада олмани қайта ишлаш цехи ҳам реконструкция қилинди. Бу эса ишлаб чиқарилаётган шарбат сифатини яхшилашга ва мевани қайта ишлашни бир ярим баравар тезлаштиришга ёрдам берди. Корхонада тайёрланаётган маҳсулотлар меҳнаткашларга манзур бўлмоқда.

ЭКРАН УСТАЛАРИ — ПАРТИЯ СЪЕЗДИГА

Ўзбекистон Кинематографиячилар союзи правлениесининг 12 сентябрь куни Тошкентда бўлиб ўтган пленуми партия XXVI съездига тайёргарлик муносабати билан ижодий союзнинг вазифаларини кўриб чиқди.

Республика Кинематографиячилар союзи правлениесининг биринчи секретари, СССР халқ артисти М. Қаюмов, докладчи — правление секретари А. Ҳамроев ва сўзга чиққан бошқа нотиқлар шуни қайд этиб ўтдиларки, Ўзбекистон киностудиялари КПСС XXV съездининг, КПСС Марказий Комитетининг шундан кейинги Пленумлари қарорларига, КПСС Марказий Комитетининг «Совет кинематографиясини янада ривожлантириш тўғрисида»ги, «Идеологик, сиёсий-тарбиявий ишларни янада яхшилаш тўғрисида»ги қарорларига амал қилиб, кейинги вақтларда бир қанча салмоқли асарларни яратдилар. Бадиий, ҳужжатли лenталарнинг кўпчилиги — «Оловли йўллар», «Муҳаббат ва нафрат», «Икки солдат ҳақида қисса», «Жазирама қуёш остидаги уй», «Раис», «Афғонистон: революция давом этмоқда», «Сув ҳам келди» ленталари ва бошқа ленталар томошабинларнинг юксак баҳосига сазовор бўлди.

КПСС XXVI съездига тайёргарлик, Л. И. Брежневнинг КПСС Марказий Комитети 1980 йил июнь Пленумидаги нутқида ўртага қўйилган вазифалар, Л. И. Брежневнинг Олмаотадаги тантаналарда сўзлаган нутқи, деб таъкидланди пленумда, Ўзбекистон кинематографиячилари зиммасига яна ҳам самаралироқ ишлаш — пахтакорларнинг, ишчиларнинг, совет зиёлилари намояндаларининг меҳнатини тараннум этувчи фильмлар, миллионлаб томошабинларни тўлқинлантирувчи, совет кишисининг маънавий бойлигини кўрсатиб берувчи бадиий ва ғоявий жиҳатдан юксак савияда бўлган ленталарни яратишга эътиборни жалб этиш мажбуриятини юклайди.

(ЎзТАГ).

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ. Бўка пахта тозалаш заводи янги ҳосилни қайта ишлашга киришди. Корхона коллективи КПСС XXVI съезди шарафига зиммасига оширилган юксак мажбурият қабул қилиб, бу йил 4800 тонна хом ашёни қайта ишлашга сўз берди. Бу планлаштирилганидан анча кўпдир. Суратда: завод ишлаб чиқариш участкаларидан бири.

Г. Пун фотоси. (ЎзТАГ).

ОЙДИН ЙЎЛ

ОЧЕРК

Бу воқеа яқинда рўй берди: СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Бутуниттифоқ Давлат комиссияси — «ВНИИГПЭ»дан Янгийўлдаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли пахтачиликни механизациялаш ва электрлаштириш Ўрта Осиё илмий-текшириш институти — «САИМЭ»нинг патент экспертиза бўлими бошлиғи Юрий Михайлович Рудаковга Москвадан хат келди. Мактуб Анвар Рустамовнинг ноёб кашфиёти — тўққиз қаторли пахта териш аппарати Давлат комиссияси томонидан тасдиқланганлиги ҳақидаги қарори эди. Қарорда шундай сатрлар бор: «ВНИИГПЭ» енгил саноат бўлими олинган заявка материалларини экспертиза қилиб кўриш натижасида мазкур техника ечимини ноёб ихтиро деб эътироф этишга ва «Анвар Рустамовнинг пахта териш аппарати»га авторлик ҳуқуқи беришга қарор қилди...».

Не бахтки, оддий инженер — Янгийўлдаги Усмон Юсупов номли аграр-саноат бирлашмаси сув хўжалиги бўлимининг бошлиғи Анвар Рустамов ана шундай катта кашфиётнинг муаллифи бўлса! Бу қандай кашфиёт ўзи, Анвар уни қандай яратди? Пахтачиликни механизациялашда бу аппаратнинг қандай афзалликлари ва иқтисодий самаралари бор?!

Анвар бугунги ишларини тугатиб, икки соатгина дам олди, эрталаб яна ишга кетди. Ҳар куни шундай, сира тиними йўқ унинг. Ахир, машина яратишнинг ўзи бўладими. Ўқиб-ўрганиш, тинмай изланиш керак... Ахир, катта-катта қалин қоғозларга чизилган тўққиз қаторли пахта териш машинасининг чертёжларини ақл кўзидан ўтказиб, уни стандарт бўйича чизиб тайёрлаш, унинг технологик тузилишларини халқаро стандартлар бўйича ёзиб чиқиш ва чет мамлакатларда 1940 йилдан ҳозиргача ишлаб чиқарилган пахта териш машиналарини анализ қилиб чиқиш, шундай машина илгари яратилганми, йўқми, буни аниқлаш... буларнинг ўзи бўладими? Тинмай ўқиб-ўрганиш, изланиш, тарихий манбаларни қидириш натижасида чет мамлакатларда унинг аппаратидай аппарат яратилмаганига қаноат ҳосил қилди ва ишни давом эттирди.

Ниҳоят, чертёж ишлари охирига етди. У енгил нафас олди. Елкасидаги оғир юк енгиллашгандай бўлди. Йўқ, бу ҳали иш тугади, янги аппарат тайёр бўлди, деган гап эмас. Ҳали унинг расчётларини «Ўзбекистон» машинаси билан таққослаб, афзаллик томонларини ҳисоблаб чиқиши, илмий хулосалар чиқариши, кейин чертёжларни нурда кўчириш аппарати билан қайта тайёрлаш даркор. Иш тайёр бўлгач, институт олимлари ва мутахассисларининг бу ҳақдаги фикрларини қўшиб, уни Москвага, Давлат комиссиясига жўнатиши шарт! Демак, унинг эндиги ишлари институтнинг патент-экспертиза бўлими билан боғлиқ.

Тайёр бўлган чертёжларни махсус машинада қайта кўчириш ва ҳужжатларни тайёрлашда Анварга ҳамиша фикрдош бўлиб ёрдамларини аямаган ўша ажойиб инсон, патент-экспертиза бўлимининг бошлиғи Юрий Михайлович Рудаков яна бошқош бўлмадими, ахир? Унинг ўринбосари, катта илмий ходим Олег Васильевич Рудченко-чи? Конструкторлик бюроси бўлими бошлиғининг ўринбосари Константин Петрович Юшин, инженер-конструктор Ким Геннадий, катта инженер-конструктор Маҳмуд Усаровлар Анварга ёрдам қўлларини чўзмадиларми? Бўлмасам-чи. Бугина эмас, Усмон Юсупов номидаги аграр-саноат бирлашмасининг бош директори Жўра Хоназаров аппарат яратилиши учун ўз ходимига шароит яратиб берди. Анвар улардан бир умрга миннатдор бўлса арзийди.

Мана, тўққиз қаторли пахта териш аппарати чертежлари ва бошқа ҳужжатлар 1980 йил январда Москвага, СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Бутуниттифоқ Давлат патент-экспертиза илмий-текшириш институтига жўнатилди.

САИМЭ патент экспертиза бўлимининг бошлиғи Ю. М. Рудаков ва пахта териш жараёнларини механизациялаштириш бўлимининг катта илмий ходими Ҳ. Нуралиевнинг бошқа ҳужжатлар билан Давлат комиссиясига қўшиб жўнатилган хулосаларига кўра, Анвар Рустамов яратган янгилик 1948 йилдан бери фойдаланиб келинаётган пахта териш машиналари конструкциясини ўзгартиради. Унинг техникавий-иқтисодий самараси шундаки, пахта ҳосили мазкур аппарат билан сира исроф қилинмай териб олинади, пахтани қўлда теришга тамоман эҳтиёж қолмайди, хом ашёнинг энг юқори сортлиги сақланиб қолади. Мазкур ихтиродан мамлакатнинг бутун пахтачилик зонасида тўла фойдаланиш мумкин...

...Орадан бир неча ой ўтди. Москвадан жавоб мактуби келди. Бу СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Бутуниттифоқ Давлат патент-экспертиза илмий текшириш институтининг унинг номига расмийлаштирилган «Анвар Рустамовнинг пахта териш аппарати» деган авторлик гувоҳномаси эди. Ҳа, Анвар фахрланса арзийди...

Кечга яқин Анварнинг уйи одам билан лиқ тўлди. Дўстлари уни табриклагани келишган. Ҳамма бору, фақат унинг энг яқин кишиси йўқ. Нега уни айтмади ахир? Ё эсидан чиқиб қолдимикан? Ҳали ҳам вақт бор, уни айтиб келиши шарт.

Анвар уни даладан қайтиб келаётганда учратди.

— Ҳозир сизни қидириб бораётгандим, — Анвар тўлқинланиб ўз хурсандлигини унга билдирмоқчи бўлдию, яна ўзини босди.

— Ўзи нима гап?

— Э, нимасини айтай Сизга? Қани, уйга кирайлик, меҳмонлар келишган...

Лола Шириновна ҳеч нарсага тушунмай ҳайрон бўларди. Юрий Михайлович ўртага чўмган жимликни бўлди:

— Жуда яхши вақтда келдингиз, Лола Шириновна! Москвадан хат келди. Анварнинг пахта териш аппаратини Давлат комиссияси кўриб чиқиб тасдиқлабди. — У шундай деди-да, «Анвар Рустамовнинг пахта териш аппарати» деган авторлик гувоҳномасини ўқиб берди.

Райком секретарининг юзларида ёрқин нур чақнади. Юраги бир олам қувончга тўлди. У Анварга юзланди:

— Жуда зўр иш бўлибди. Чин юракдан табриклайман, табриклайман, ука! — райком секретари унинг қўлларини қаттиқ қисди. — Бундан кейинги ижодий ишларингизга катта муваффақиятлар тилайман, — деди қувончларини унга изҳор этиб.

— Сизга раҳмат! Бир умрга миннатдорман!

...Анвар чуқур мулоҳаза қилади. Унинг учқур хаёллари республика пахтачилиги тарихига кўчади. Кўз ўнгида ўтмиш ва ҳозирги кун, келажакнинг ойдин йўллари гавдаланади.

Бу ўлкада етти яшардан юз ёшгача бўлган киши пахта билан нафас олади, пахта ишқи билан яшайди улар. Энг қадимги, айни пайтда абадий навқирон экин бўлган ана шу пахтани янада кўпайтириш, Советлар мамлакатининг иқтисодий қудратини янада ошириш, уни тўла ва сифатли йиғиб-териб олишни машиналаштириш давр тақозоси. Машина эса деҳқон қаноти. Бироқ «Ўзбекистон» машинасининг баъзи камчиликлари ва нуқсонлари йўқ эмас. Табиб-табиб эмас, дард тортган табиб. Бу механизаторларга ҳам аён. Улар — ҳақ. Машинадаги мавжуд шпинделларнинг ҳаммаси тўла куч билан айланса-да, унумдорлиги паст. Бунинг устига, шпинделлар пахтани тўкиб, сочиб кетади. Қанча-қанча хас-хазон, чанг-тупроқни пахта билан қўшиб бункерга пуркайди. Пахта сифатининг бузилиши, саноатда толанинг яхши ишланмаслиги — шундан! Бундан ташқари, машина мавсумда фақат бир ярим, икки ойгина ишлайди. Қолган вақтларда эса бекор туради. Пахта охирлаб қолганда эса, кўсак териш ва кўсак чувиш ишларини бошқа механизмлар бажаради. Бундан чиқди, шундай аппарат яратиш керакки, у пахтани юз фоиз терса, қўл меҳнатига ўрин қолдирмаса. Иш унуми беш-олти баробар юқори, тола сифати — аъло бўлса. У шундай аппарат бўлсаки, у мавсумда кўсак териб ва кўсак узиб бункерга пахта қилиб узатса, у шундай аппарат бўлсаки, занжирли ҳайдов тракторларига ҳам тиркаб ишлатилса, енгил бўлса..! Шундай машинани яратиб бўлармикан? Қандай қилиб?

Мана шундай фикрлар унинг хаёлини қамраб олганди. У юрса ҳам, турса ҳам шу ҳақда ўйлар, яратилажак машинанинг тузилишини ўзича чизар, уни анализ қилар, ўйлаб қалин дафтарларни чертежлар билан тўлдириб ташлаганди. У бу ишга ўрта мактабнинг юқори синфларидаёқ киришганди. Тошкент политехника институтида ўқиб юрган чоғларида ҳам шу ҳақда бош қотирди. Институтни тамомлагач, астойдил мақсад йўлига тушди. Ниҳоят, ўн олти йиллик меҳнати, бу ҳақдаги фикрлари ойдинлашди. Тўққиз қаторли пахта териш аппаратининг бутун тузилиши, унинг технологик жараёнлари тўлалигича кўз ўнгида гавдаланди...

Хўш, бу аппаратнинг иқтисодий самаралари қандай бўларкин? Буни бухгалтерлар, иқтисодчилар, ҳисобчилар чўтлаб беришар. Агар ҳисобига етолмай қолгудек бўлсалар, уларга электрон-ҳисоблаш машиналари ёрдам беради!

Анвар Рустамовнинг пахта териш аппаратини тезроқ ишлаб чиқариш, мамлакатимиз пахта бойлигини янада оширишнинг муҳим воситаси бўлишига шак-шубҳа йўқ. Пахтачилик машиналари ишлаб чиқариш Бутуниттифоқ Давлат комитети ҳамда унинг Ўзбекистондаги филиали — пахта териш машиналари ишлаб чиқариш Давлат конструкторлик бюроси ва бошқа манфаатдор ташкилотлар ўнинчи беш йиллик якунловчи йилининг 5 миллион 850 минг тонналик улкан хирмонини уйиш арафасида яратилган бу ноёб аппаратни азамат пахтакорларга тез вақт ичида туҳфа этадилар, деган умиддамиз.

Зеро, партиямиз XXVI съезди шарафига зарбдор меҳнат вахтасида ишлаётган мамлакатимиз коммунистларининг катта анжумани руҳи, ўн биринчи беш йиллик нафаси билан яшаётган машинасозлар Анвар Рустамов яратган лойиҳа асосида тўққиз қаторли пахта териш аппаратини ишлаб чиқаришга шай туришибди.

Оппоқ тонг отди. Бу тонг Анвар Рустамовнинг орзу тонги эди...

Ашурали АҲМЕДОВ.

Абу Али ибн Сино туғилган куннинг 1000 йиллиги олдидан

НОЁБ ХАЗИНА

Ибн Сино табобат илмига бағишланган беш қисмдан иборат бебаҳо «Ал Қонуну фи-т-тибб» асари туфайли ҳаётлигидаёқ буюк табиб сифатида дунёга танилди. «Аш-Шифо», «Донишнома» каби ҳикмат илмидан баҳс этувчи асарлари алломага теран фикрли файласуф шуҳратини келтирди. Бугина эмас, у физика, математика, астрономия, зоология ва, умуман, табиий фанлар бўйича араб ва дарий тилларида қатор рисолалар ёзди, музика, адабиёт, шеърият бобида ҳам унумли қалам тебратди. Ибн Сино ана шу кўп қиррали ва бой илмий мероси орқали бутун башарият фан ва маданияти ривожига салмоқли ҳисса қўшди ҳамда ўтмиш фан арбоблари қаторидан мўътабар ўрин эгаллади.

Олимнинг илмий меросини ўрганиш, айниқса унинг табобат соҳасидаги маҳсулидан унумли фойдаланиш ишлари ўрта асрлардаёқ Шарқда ҳам, Ғарбда ҳам бир мунча йўлга қўйилган эди. Ибн Сино туғилган куннинг 1000 йиллигини нишонлашга тайёргарлик ишлари қизғин тус олган ҳозирги кунларда эса унинг ҳаёти ва ижодини ҳар томонлама чуқур ёритиш, илмий меросини оммалаштириш мақсадида рисола ва илмий мақолалар, тадқиқот ишлари чоп этилди ва нашрга тайёрланди.

Бундай ишларни амалга ошираётган Иттифоқимиздаги йирик илмий марказлардан бири — Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Абу Райҳон Беруний номидаги Шарқшунослик институтидир. Бу ерда республикада хизмат кўрсатган фан арбоби Убайдулла Каримов раҳбарлигида Шарқ халқларининг илмий ва маданий ёзма ёдгорликларини ўрганиш ва нашр этиш устида иш олиб бораётган бир гуруҳ илмий ходимлар «Тиб қонунлари»нинг 1952—1961 йилларда ўзбек ва рус тилларидаги нашрини юбилей муносабати билан қайтадан чоп этмоқдалар.

Унинг бундан ўн аср муқаддам араб тилида ёзилган асарларининг ҳозирги замон китобхонлари учун таржима қилиниб, нашр этилиши Ибн Сино илмий меросини турли фан мутахассислари томонидан ўрганилиши учун мустаҳкам замин яратди ва олим ижодига бағишланган бир қанча тадқиқотлар вужудга келишига омил бўлди.

Бу ўринда мазкур нашрлар қандай манбаларга таяниб амалга оширилмоқда, олимнинг асарлари қай тарзда бизгача етиб келган, унинг ўз дастхатлари мавжудми, деган саволлар туғилиши муқаррар.

Гап шундаки, қадимда ижод этган кўпчилик олимлар қатори Ибн Синонинг ҳам илмий мероси унинг ўзи ёзган нусхаларда бизгача етиб келган эмас, ёки шундай нусхалар ҳозирча топилмаган. Ўрта Осиё шаҳарларида, Эронда яшаб, турли-туман воқеаларни бошидан кечириб ижод этар экан, табиийки, унинг дастхатлари кўп шаҳарларда бу ижод маҳсулларини истифода этувчи кишилар қўлида қолиб кета берган. Ҳозир унинг асарлари турли даврларда турли шахслар томонидан кўчирилган нусхалардагина мавжуд. Илм-фан ва маданият тарихида бу хизматни ўтаган кишилар, аввало, унинг вафодор шогирди Абу Убайд ал-Жузжоний ва қолаверса, кейинги асрларда яшаган махсус хаттотлар, айрим табиблар, ҳакимлар ва китоб мухлисларидир.

Адабиётларда 450 дан ортиқ йирик асар ва рисола Ибн Сино қаламига мансуб эканлиги қайд этилади, аммо бизгача улардан 240 таси етиб келган. Буларнинг ҳам барчаси бир ерда бўлмай, турли мамлакатларда, масалан, Англиянинг Британия музейи, Франциянинг Париж миллий кутубхонаси, Ҳиндистоннинг Ҳайдаробод ва бошқа шаҳарларидаги, Эроннинг Теҳрон ва Машҳад шаҳарларидаги бир қанча кутубхоналар, Туркиянинг Истамбул университети, Тўпқопу саройи ва бошқа кутубхоналарида сақланмоқда. Совет Иттифоқида эса унинг асарлари Ленинград, Тошкент, Боку, Душанба, Тбилиси, Ереван каби йирик илмий марказлардаги кутубхоналарда учрайди.

Улардан бири Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Шарқшунослик институтидаги қўлёзмалар тўпламидир. Бу тўпламнинг қўлёзмалар тавсифидан иборат каталоги — «Собрание Восточных рукописей Академии наук УзССР» 1952 йилдан бошлаб чиқа бошлади ва унинг ҳозиргача 7000 га яқин қўлёзмани ўзида акс эттирган ўн жилди нашр этилди. Бундан ташқари С. Мирзаев томонидан Ибн Сино асарлари қўлёзмаларининг Шарқшунослик институтидаги нусхаларини ўз ичига олган махсус библиографик рисола ҳам чоп этилди.

Шарқшунослик институтидаги тиббий асарлар нусхаларидан энг қадимийси «Тиб қонунлари»нинг 1308—1309 йилларда кўчирилган тўла нусхасидир. Маълумки, бу асар медицина фанининг ўрта асрлардаги назарий ва амалий масалаларини, доришунослик тажрибаларини назарда тутган ҳолда беш қисм (китоб) қилиб тузилган. Ҳар бир китоб ўз ҳолича бир мустақил жилддан иборат. Уларнинг ҳаммаси бир хаттот томонидан кўчирилган. Унинг институт қўлёзмалар фондига олиниши ҳам қизиқ. Китоб 1959 йилгача Андижон область Асака шаҳридаги бир шахсий кутубхонада сақланиб келган. Ўша йили институт ходимлари китоб харид қилиш учун экспедицияда юрган вақтларида мазкур нусха билан танишиб, уни институтга — давлат муҳофазасига олганлар.

Институт қўлёзмалар фондидан араб тилида шеър билан битилган «ал-Уржуза» асарининг XIX асрда кўчирилган бир нусхаси ҳам сақланади. Асарда аллома медицина фани бўйича ўз назарий ва амалий билимларини табиблар учун қўлланма тарзида баён этган. Мавжуд нусхада бу асар 1322 байтдан иборат.

Медицина фани тарихида Ибн Сино биринчи марта юрак касалликлари ва уларни даволашга бағишланган махсус «ал-Адвийат ал-қалбийа» («Юрак дорилари») номли асар ёзган. Бу асар қўлёзмаларидан ҳам бир нусхаси институтда сақланади.

Ибн Сино медицина бўйича йирик асарлар ёзишдан ташқари табобат ва доришуносликнинг айрим масалаларига бағишлаб бир қанча рисолалар ҳам тузган. Қўлёзмалар фондимизда сақланаётган «Баданни касалликлардан муҳофаза қилиш», «Шаробнинг фазилати ва зарарлари», «Табобатга оид саноқли масалалар» каби рисолалар шулар жумласидандир.

Ибн Сино илмий меросида муҳим ўрин тутган фалсафий ва табиий фанларга оид асарларга келсак, бу соҳада ҳам бизда бир қанча бебаҳо нусхалар мавжуддир. Масалан, «Мажмуат расоил ал-ҳукамо» («Файласуфлар рисолалари тўплами») номи билан сақланаётган қўлёзмани олайлик. У 1664 йили тузилган, тўпловчиси номаълум. Афтидан, фалсафа фани билан жуда қизиққан шекилли, «Мажмуа»га қадимги Юнон, Ўрта ва Яқин Шарқ файласуфларининг, шу жумладан Абу Наср Форобий, Абу Райҳон Берунийларнинг фалсафа ва табиий фанларга оид асарларини ҳам киритган. 107 асардан 35 таси Ибн Сино қаламига мансуб. Шулардан бири Ибн Синонинг «Донишнома» номи билан машҳур фалсафий асаридир.

Институтда Ибн Синонинг адабий-фалсафий асарлари ҳам эътиборли нусхаларда сақланмоқда. Улар «Соломон ва Ибсол» ҳамда «Юсуф» асарларидир. Бу қиссаларнинг қўлёзма нусхалари ҳозиргача бирор бошқа кутубхонада мавжудлиги номаълум. Булардан ташқари яна «Ҳайй ибн Яқзон», «Рисола ат-тайр» каби адабий асарлари ҳам кейинги асрларда бошқалар томонидан тузилган шарҳлари билан бизгача етиб келган.

Булардан ташқари институт фондида яна кўплаб унинг асарларига кейинги асрларда ёзилган шарҳлар, қисқартмалар ҳамда унинг ҳаёти ва илмий фаолиятига оид биографик асарлар, китоб ва рисолалар рўйхати сақланади.

Юқоридагилардан хулоса шуки, Ибн Синонинг ҳаёти, яшаган даври, ижоди, дунёқараши ҳақида илмий ишлар ёзишда, унинг асарларини нашр этишда асос манбалардан бири — олимнинг Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Шарқшунослик институтида сақланаётган нодир ва ноёб қўлёзма асарларидир. Улар ҳозир тадқиқотчилар томонидан қунт билан ўрганилмоқда.

А. ЎРИНБОЕВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Шарқшунослик институтининг бўлим мудири.

Б. ВАҲОБОВА,
шу институтнинг кичик илмий ходими.

ПЛАНЕТАМИЗДА

ХАЛҚАРО ОБЗОР

ДАВРИМИЗНИНГ МУҲИМ ВАЗИФАСИ

Жаҳон жамоатчилиги Умумевропа кенгашида қатнашган давлатлар вакиллари учрашувининг Мадридда бошланган тайёргарлик босқичини эътибор билан кузатиб турибди. Бу учрашув 11 ноябрь куни Испания пойтахтида бошланади. Кескинлик юмшатилишини сақлаш ва мустаҳкамлаш — ана шу учрашувнинг кун тартибидаги энг муҳим масаладир. Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатларнинг делегациялари худди шундай топшириқ билан Мадрид анжуманига келишди. КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Л. И. Брежневнинг яқинда Қримда қардош мамлакатларнинг раҳбарлари билан учрашувларида Мадридда асосий диққат-эътибор 1975 йилда Хельсинкида қабул қилинган Якунловчи акт барча қисмларида баён этилган қоидаларни бажариш йўлидаги амалий тадбирларни келишиб олишга қаратилиши лозим эканлиги тўғрисида батамом аҳдлашиб олинди. Қримдаги учрашувлардан кейин КПСС Марказий Комитетининг ҳужжатида таъкидлаб ўтилганидек, ҳарбий кескинликни юмшатиш юзасидан Умумевропа конференциясини ўтказиш хусусида бамаслаҳат бир қарорга келиш жуда муҳим аҳамиятга эга бўлур эди. Барча қитъалардаги яхши ниятли кишилар социалистик мамлакатларнинг шу йўлда изчиллик билан кўраётган тадбирларига юксак баҳо бермоқдалар.

Ҳозирги Вашингтон маъмуриятининг милитаристик йўли Европада ҳарбий кескинликни юмшатиш сари илгари силжишга тўсқинлик қилмоқда. АҚШ ва НАТОнинг агрессив доиралари жаҳонда мавжуд бўлган ҳарбий мувозанатни ўз фойдаларига ўзгартиришга уриниб, ҳарбий харажатларни ҳар йили 3 процент кўпайтириш ҳақида, Американинг ўртача олисликдаги янги ядро ракеталарини Ғарбий Европада жойлаштириш тўғрисида қарор қабул қилдилар. Англия касаба союзлари раҳбарларидан бири У. Ронксли уқтириб ўтганидек, бу планларни президентнинг 59-декретида илгари сурилган «янги ядро стратегияси»дан ажратиб бўлмайди. «Янги ядро стратегияси» халқлар тинчлиги ва осойишталигини катта хавф остида қолдиради.

Ғарбий Европа халқлари Вашингтоннинг беҳаё дўқпўписаларига зарба бермоқдалар ва ўз ҳукуматларидан кескинликнинг юмшатилишини мустаҳкамлаш йўлида амалий қадамлар қўйишни талаб этмоқдалар.

ТИНЧЛИККА ТАҲДИД

Америка дипломатияси кейинги вақтларда Яқин Шарқда ўз «фаолияти»ни кучайтириб юборди. Президент Картернинг шахсий вакили Линовиц Исроил билан Мисрга юборилди. Унинг «махсус миссияси» тамом бўлганидан кейин Вашингтон Иордан дарёсининг Ғарбий соҳили ва Ғазо секторининг «автономияси» хусусидаги музокараларда боши берк кўчадан чиқилди, деб тантанали равишда эълон қилинди. Картер Исроил билан Миср ўртасидаги мулоқатлар тикланади ва юксак даражада Америка—Исроил—Миср учрашувларини ўтказиш тўғрисида келишиб олинди, деди. Буларнинг ҳаммаси Кэмп-Дэвид битимининг «яшашга қобил» эканлигини исбот этади, Яқин Шарқда «тинчлик жараёни» гўё давом этаверажагини тасдиқлайди, деб талқин қилинди.

Аслини олганда Кэмп-Дэвид битимини жонлантириш йўлидаги уринишларда «сулҳпарварлик» аломатларидан асар ҳам йўқ ва бўлиши ҳам мумкин эмас. Араб халқлари бу битимни кўпданоқ қатъиян рад этдилар. Бунинг боиси шуки, бу битим Яқин Шарқ проблемасини адолатли асосда барча манфаатдор томонларнинг ва аввало фаластин халқининг қонуний вакили — Фаластин озодлик ташкилотининг иштироки билан чинакам ҳал этишга тамомила зиддир. Араб халқлари бу битимни рад этганлигининг яна бир боиси шундан иборатки, Исроил Кэмп-Дэвид битимини ниқоб қилиб олиб, араб халқларининг манфаатларига хиёнат қилган Садатнинг ёрдами билан босиб олинган ерларни мустамлакаларга айлантирмоқда, Қуддуснинг араблар яшайдиган қисмини ўз ерига қўшиб олди ва Қуддусни ўзининг «абадий ва дахлсиз» пойтахти деб эълон қилди.

Хоинликдан иборат Кэмп-Дэвид битими ҳам Исроил билан бир қаторда Садат қўл остидаги Мисрнинг ҳам Яқин Шарқда Америка жандармига айлантирилиши ҳам ана шу хатарли регионда кескинликни янада авж олдиришигагина ёрдам беражаги тамомила аёндир. Араб халқлари бунга жавобан ўз сафларини жипслаштирмоқдалар ва Исроил томонидан босиб олинган территорияларни тамомила озод қилиш учун, Яқин Шарқ проблемасини тинч йўл билан чинакам ва ҳар томонлама ҳал этиш учун курашни кучайтирмоқдалар.

Г. ШИШКИН.
(ТАСС).

ТУРКИЯДАГИ АҲВОЛ

Туркияда бутун ҳокимиятни ўз қўлига олган миллий хавфсизлик кенгашининг раиси Кенан Эврен Анқара радиоси ва телевидениеси орқали сўзга чиқди. У қуйидагиларни айтди. Янги министрлар кабинети имкони борича жуда яқин келажакда тузилади ва шунга қадар мамлакатга раҳбарлик ҳарбийлар қўлида қолаверади. К. Эвреннинг сўзларига кўра, тарқатиб юборилган парламент депутатлари суд маъмурлари томонидан таъқиб этилмайдилар. Парламент дахлсизлигидан фойдаланиб қонунни бузган депутатлар бундан мустаснодир. Тўрт сиёсий партиянинг раҳбарлари «вақтинча армия соқчилиги остида турибдилар» деб эълон қилинган эди. Ана шу раҳбарлар «вазият имкон берган тақдирда» озод қилинадилар.

Генерал Эврен Туркия НАТОга содиқ бўлиб қолади, ўзи тузган барча халқаро битимларни ҳурмат қилиб, тенглик, ўзаро ҳурмат ва ички ишларга аралашмаслик асосида ҳамма қўшни мамлакатлар билан яхши муносабатларда бўлади, деб таъкидлади.

(ТАСС).

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

ПНОМПЕНЬ. Ҳиндистон Республикаси ҳукумати Кампучияга ёрдам сифатида 2100 тоннадан кўп шоли ва бошқа кенг истеъмол молларини юборди.

БАЙРУТ. Исроил ва Ливан сепаратчиларининг артиллерияси Ливан жанубидаги бир қанча аҳоли пунктларини ўққа тутди. Бу сафар Арнун, Маазана, Кфар-Шуба ва Рашайя ал-фуххар аҳоли пунктлари бор. Кўплаб турар жойлар ва маъмурий бинолар вайрон бўлди.

СОЛСБЕРИ. Зимбабве пойтахтида Африка жанубидаги мамлакатлар министрларининг иқтисодий ривожланишни мувофиқлаштириш масалаларига бағишланган кенгаши очилди. Унда Зимбабве, Ангола, Ботсвана, Лесото, Малави, Мозамбик, Свазиленда, Танзания ва Замбия вакиллари қатнашмоқдалар.

КАНБЕРРА. Австралия марказий парламентига навбатдаги сайлов 1980 йил 18 октябрга белгиланди. Мамлакат бош министри М. Фрейзер парламентда хабар беришича, Австралиянинг генерал-губернатори ҳукуматнинг ана шу таклифини қабул қилган. Парламентнинг бу йилги состави 19 сентябрда тарқатиб юборилади.

(ТАСС).

ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАМОҚДАЛАР

Кейинги кунларда мамлакатнинг кўп вилоятларида Афғонистон Демократик Республикаси партия ва ҳукуматининг олиб бораётган сиёсатини қўллаб-қувватлаш юзасидан оммавий митинг ва йиғилишлар бўлди. Қабила бошлиқлари, руҳонийлар, ишчилар, деҳқонлар ва зиёлиларнинг вакилларидан иборат минг-минглаб кишилар Апрель революциясининг ғалабаларини ҳимоя қилишга тайёр эканликларини билдирдилар.

Кунар, Лагман, Самангон, Фарёб вилоятлари ва бошқа вилоятларда аҳолининг АДР халқ қуролли кучлари жангчилари билан биргаликда йиғилишлари ўтказилди. Янги кўнгиллилар империализм ва реакцияга сотилган шайкаларга қарши курашмоқ учун армия сафига кирмоқдалар. Улар халқ қуролли кучлари сафида туриб, босмачиларни тор-мор келтириш операцияларида қатнашмоқдалар, аҳоли ўртасида тушунтириш ишлари олиб бормоқдалар, мамлакатнинг турли районларида хавфсизлик ва осойишталик бўлишини таъминлаш учун бутун куч-ғайратларини сарф қилмоқдалар.

Афғонистон Халқ Демократик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, АДР Революцион Кенгашининг Раиси ва Бош министри Бабрак Кармал Самангон вилояти Хулм уезди меҳнаткашларининг вакилларини қабул қилди. Кобул радиосининг хабар беришича, уезд меҳнаткашларининг вакиллари учрашув вақтида АДР раҳбарлигини қўллаб-қувватлаб, Апрель революциясининг душманларига қарши тўла ғалаба қозонгунча кураш олиб боришга шай бўлиб турганликларини изҳор қилдилар. (ТАСС).

ВАЗИЯТ КЕСКИНЛАШМОҚДА

САН-ХОСЕ, 12 сентябрь. (ТАСС). Сан-Сальвадордан хабар беришларича, Бирлашган халқ ҳаракати фронти тарафдорларининг бир группаси пойтахт марказидаги кафедрал ибодатхонада барриқадалар қуриб олишган. Вашингтон қўллаб-қувватлаётган реакцион хунта амалга ошираётган репрессиялар сиёсатига қарши норозилик билдириш юзасидан шундай тадбир кўрилган.

Сан-Сальвадорда вазият кескинлашиб бормоқда. Шаҳарда халқнинг ўз-ўзини мудофаа отрядлари билан армия патруллари ўртасида отишмалар бўлиб турибди. Пойтахт армия патруллари билан тўлган. Ўтган кунларда Санта-Люсия ва Сан-Рокнинг ишчи шаҳарчаларида қўзғолончилар билан хунта қўшинлари ўртасида шиддатли тўқнашувлар бўлди.

Ишчининг шахсий кутубхонаси

САХОВАТ

Фарғона шаҳридаги азот ўғитлари заводи ишчиси С. И. Пановнинг шахсий кутубхонасида 5 минг китоб бўлиб, ундан кўпгина китобхонлар баҳраманд бўлмоқдалар.

Бу хонадон остонасидан ўтиб, ичкари кириш билан кўзингизга фақат бир нарса ташланади. Китоб! Ўнгингиз ҳам, сўлингиз ҳам китоб. Ердан то шипгача бўй чўзиб турган жавонларда фақат китоб. Бўлгандаям энг нодирлари, энг ноёблари, энг саралари... Бу дурдоналар эгаси Сергей Иванович Панов — ишчи, Фарғонадаги азот ўғитлари заводининг электр пайвандчиси.

С. И. Пановнинг китобга бунчалик меҳр қўйишига бир воқеа сабаб бўлди. Сергей Иванович 1947 йилда, шахтёр бўлиб ишлаб юргач пайтларида қўлига буюк М. Ломоносовнинг шеър ва қасидаларидан ташкил топган яп-янги китоб тушиб қолади. Бу асар ёш йигитни шеъриятнинг сеҳрли оламига олиб киради. Шундан сўнг Сергей Иванович рус поэзиясининг қуёши А. Пушкин асарлари билан ошно бўлди. Кейин эса «Пўлат қандай тобланди»ни излаб топди. У ўртоқлари орасида бу асарларни шу қадар мароқланиб таъриф-тавсиф этадики, китоблар деярли бутун бригада шахтёрлари орасида қўлдан қўлга ўтади.

— Ўша 1947 йилдан буён китоб қидирмаган, китоб ушламаган, китоб ўқимаган куним бўлмаса керак, — деб ҳикоя қилади Сергей Иванович. — Бу ҳаётимнинг бир бўлаги бўлиб қолди. Китобсиз туролмайман.

Унинг гапини жавонларда жаҳон адабиёти классикларининг инқилобгача чоп этилган энг ноёб китобларидан тортиб, ҳозирги замон машҳур адибларининг оғизга тушган асарларигача мавжудлиги ҳам исботларди.

Китоб шайдоси С. И. Панов шахсий кутубхона ташкил этар экан, ўзи севган классик ҳамда ҳозирги замон ёзувчиларининг ижоди ва улар ҳақидаги тадқиқотларга оид китобларни алоҳида бўлимларга ажратишга жиддий эътибор беради. Масалан, А. Пушкин, М. Лермонтов ва уларнинг ҳаёти ҳақидаги неча ўнлаб китоблар эътиборингизни ўзига тортади. Китоб ишқибози испан революцияси ҳақидаги ўнлаб китобларни ҳам, испан ёзувчиларининг деярли барча асарларини ҳам қидириб топишга муваффақ бўлган. Китоб жавонларининг бир неча қаватларини эгаллаб турган қарийб 600 та китоб эса Улуғ Ватан уруши ҳақидаги бадиий ҳамда ҳужжатли асарлар, йирик ҳарбий саркардаларимизнинг эсдалик ва хотираларидан иборат. Шунингдек, ишчининг шахсий кутубхонасида юзлаб илмий-оммабоп китоблар ҳам мавжуд.

С. И. Пановнинг 5 минг китоб жамланган шахсий кутубхонасини кўздан кечирар эканмиз, хўш, бу китоблардан кимлар баҳраманд бўла олади, деб сўраймиз. «Китобнинг қадрига етадиган барча китобхонлар» — деб жавоб беради кутубхона эгаси. Аслида ҳам бу даргоҳга китобнинг қадрига етадиган кишилар — бу хонадоннинг дўстлари, ҳамкасблари, қўни-қўшнилар тез-тез келиб туришади. С. И. Панов улардан китобни аямайди.

Оддий ишчининг бой шахсий кутубхонасига меҳр билан боқар эканмиз, бу уй эгаларининг маънавий олами бой ва гўзал эканлигига фақат таҳсинлар айтиш жоиз деган фикрга келдик.

О. ҲАКИМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

МАДАНИЯТ ХАБАРЛАРИ

МАКТАБДА ҲУНАР ЎРГАНИБ

ЖИЗЗАХ. Шаҳардаги мактабларaро ўқув-ишлаб чиқариш комбинатига янги ўқув йилида ўтган йилгидан анча кўп — минг нафар юқори синф ўқувчилари жалб этилди. Олтита мактабда ўқийдиган бу ёшлар комбинатда етти ихтисос бўйича ҳунар ўрганадилар.

Комбинат ўтган икки йил ичида шаҳар корхоналарига 400 га яқин турли касб эгаларини етказиб берди.

ҚУРУВЧИЛАР ТУҲФАСИ

ТАХИАТОШ. Гидроқурувчиларнинг бу шаҳри қиёфаси кун сайин ўзгариб бормоқда. Кейинги йилларда кўплаб маданий-маиший объектлар, болалар боғча-яслилари ва комбинатлари, поликлиникалар, мактаблар, кутубхоналар тезкорлик билан қурилиб фойдаланишга топширилмоқда.

«Тахиаташгидроэнергострой» бошқармаси коллективи шаҳар марказида 1568 ўринли мактаб қурилишини қўлдан чиқарди. Бу илм даргоҳи биноси асосан беш блокдан иборат бўлиб, тўрттаси ўқув корпуси ва бир блок спорт зали бўлади. Қурилиш ишлари мактаб атрофини ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш, хиёбонлар, йўлларни асфальтлаш каби ишлар билан қўшиб олиб борилди. Бу улкан илм даргоҳи қурувчиларнинг ўғил-қизларга биринчи сентябрь совғаси бўлди.

ЯНГИ ТЕХНИКУМ

БУХОРО. 10-қишлоқ ўрта ҳунар-техника билим юрти яқинда СССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети буйруғи билан индустриал-педагогика техникумига айлантирилди. Унда қишлоқ хўжалигини механизациялаш ҳамда пайвандлаш технологияси бўлимлари бор. Битирувчилар ҳунар-техника билим юртларида ўз ихтисослари бўйича педагог бўлиб ишлашади.

Янги техникумга бу йил 270 нафар йигит-қиз қабул қилинди.

(«Совет Ўзбекистони» мухбирлари материаллари асосида).

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

14 СЕНТЯБРЬ, ЯКШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.45 — Карнавал. 10.10 — Будильник. 10.40 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан. 11.40— Здоровье. 12.25 — Тонгги почта. 12.55 — Олимпиадачилар уйларига қайтиб келишди. 13.10 — Қишлоқ янгиликлари. 14.10 — Музикали киоск. 14.40 — Турбинларнинг иш кунлари. Бадиий фильм, 1-серия. 15.55 — Шаҳарлар ва одамлар. 16.30 — Бугун — танкчилар куни. 16.45 — Красная Звезда. 17.30 — Киносаёҳатчилар клуби. 18.30 — Оналарни эъзозлаш керак. 19.30 — Халқаро панорама. 20.15 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Хоккей. ЧССР — СССР. 24.00 — Янгиликлар.

УЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10— Концерт. 10.50 — Кинопублицист экрани. 11.50 — Қўғирчоқ фильм. 12.10 — Қувноқ стартлар. 13.10 — Тўрғай. Бадиий фильм. 14.35 — Буни ҳамма билиши ва уддалаши керак. 15.05 — Танкчилар кунига. 15.35 — Реклама. 18.20 — Мультфильм. 18.35 — Фонарча. 19.05 — Бугун — танкчилар куни. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Концерт. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.00 — Қорақалпоғистон шолиси. 22.20 — Абу Али ибн Сино. Бадиий фильм.

ҚИРҒИЗИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

16.05 — Фрунзе кўрсатувлари.

15 СЕНТЯБРЬ, ДУШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Моҳир қўллар. 10.35 — Киносаёҳатчилар клуби. 11.35 — Концерт. 12.10 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.15 — Меҳнатинг — иқболинг. 16.00 — Телестадион. 16.30 — Болгария Халқ республикаси эълон қилинганлигининг 34 йиллигига. 17.15 — Концерт. 17.30 — Бил ва уддала. 18.15 — Мультфильмлар. 18.45 — Сиз яратган боғ. 19.15 — Приморье кўмири. 19.45 — Тош меҳмон операси. 21.30 — Время. 22.05 — Мўъжизасиз мўъжизалар. 22.55 — Дунё воқеалари 23.10 — Концерт.

УЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАЛАРИ

I

11.30 — Ўқув кўрсатуви. 12.00 — Телефильм. 12.30 — География. 13.00 — Князь Константиннинг соати. Телеспектакль. 18.20 — Мультфильмлар. 18.30 — Қувноқлар даврасида. 19.00 — Илмий-оммабоп программа. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Ижод гулшани. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Хирмонингизга барака. 22.20 — А. Орипов. «Ҳаким ва ажал». Адабий театр. 23.20 — Бугун оламда нима гап?

II

20.05 — Янгиликлар. 20.25 — Болалар учун фильм. 20.50 — Эстетика асослари. 21.30 — Телефильм. 22.00 — Хатарли парвоз. Бадиий фильм.

РАДИО

14 СЕНТЯБРЬ, ЯКШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Янги музикали ёзувлар. 9.15 — Табассум. 10.45 — Енгил куйлар. 12.10 — Ўзбекистон ишчиси. 13.00 — Беш йиллик илғорлари ҳақида ҳикоя қиламиз. 13.30 — Танкчилар учун музикали программа. 14.00 — Чўлқуварлар армуғони. 15.40 — Саҳна санъати усталари. 16.40 — Концерт. 18.15 — Ёшлик. 19.30 — Спорт программаси. 19.50 — Дутор тароналари. 20.25 — Танкчилар учун концерт. 21.00 — Табассум. 22.30 — Таниш оҳанглар. 23.15 — Дам олиш концерти.

15 СЕНТЯБРЬ, ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Яхши кайфият. 9.15 — Съезддан съездгача. 9.30 — Зарафшон тароналари. 10.15 — Ёзувчилар микрофон олдида. 12.10 — Узбекистан индустриальний 13.00 — Самарқанд чорвадорлари ҳузурида. 13.30 — Енгил чолғу куйлари. 14.00 — Самарқанд саховати. 18.15 — Самарқандлик ташаббускорлар ҳузурида. 18.50 — Ёшлик. 19.15 — Ёшларнинг ахлоқий қиёфаси. 20.25 — М. Қориев шеърлари билан айтиладиган қўшиқлар. 20.50 — Фан ютуқлари — ишлаб чиқаришга. 21.00 — Абу Али ибн Сино туғилган куннинг 1000 йиллигига. 22.30 — Самарқанд области донгдор кишиларининг талабларига биноан концерт. 23.20 — Дам олиш концерти.

Республикамиз бўйлаб

САМАРҚАНД — ЁШ ТЕАТР МАВСУМИ

Республиканинг энг ёш театри — Самарқанд давлат қўғирчоқ театри А. Цукановнинг пьесаси бўйича қўйилган «Ғаройиб эртак» спектаклининг премьераси билан ўзининг учинчи мавсумини очди. Бу постановка болаларга аталган. Ёшлар коллективининг репертуарида катталарга мўлжалланган пьеса — «Қўғирчоқлар ўйнайди» деган сатирик миниатюралар ҳам бор. Ҳозир театр Самарқанд областининг районлари бўйлаб гастроль сафарига тараддуд кўрмоқда.

ЖИЗЗАХ — ПАХТАКОРЛАР ХИЗМАТИДА

Ўзбекистон давлат филармониясининг «Гўзал» вокал ансамбли билан «Шодлик» ашула ва рақс ансамбли Жиззах областидаги хўжаликларнинг дала шийпонлари бўйлаб сафарга жўнаб кетди. Бу ижодкор коллективлар пахтакорларнинг талабларига кўра танланган номерларни ўз концерт программаларига киритдилар.

Терим мавсумида деҳқонларга маданий хизмат кўрсатишда ўн битта концерт ташкилоти, 7 мингдан кўп ҳаваскор ансамбллар қатнашмоқда.

НАМАНГАН — ХАЛҚ ТАЛАНТЛАРИ

Косонсой районидаги Куйбишев номли колхознинг драма тўгараги А. Чинмирзаевнинг «Нурбулоқ» эртак-пьесаси бўйича қўйилган спектакль билан биринчи томошасини бошлади. Саҳна санъатининг мухлислари бўлмиш ўттиз пахтакор, чорвадор, қишлоқ мутахассислари шу тўгаракка бирлашди. Колхознинг янги клуби уларнинг ихтиёрида.

Ҳозир областнинг саноат корхоналари, колхозлари ва совхозларида 40 тадан кўпроқ драма театри ва халқ театри ишлаб турибди. (ЎзТАГ).

ЖАРИМАСИ КИМДАН?

АЖАБ САВДОЛАР

Бир институтга илмий иш олиб бориш учун хом ашё зарур бўлиб қолди. Тегишли ташкилотга буюртма беришди. У ердан ҳам кўп куттирмай «буюртмангиз тайёр, уни темир йўл орқали юбордик», деган жавоб ёзишди. Аммо, орадан неча-неча кунлар, неча-неча ҳафталар ўтса ҳам, хом ашёдан дарак бўлмади. Шундан сўнг институт ходимлари Тошкент шаҳридаги юк-товар станцияларини бирма-бир кезиб чиқиб, «сизларга шундай юк келиб тушмадими?» деб суриштира бошлашди.

— Йўқ, — дейишди Сергели станцияси ходимлари.

— Олмадик, — деб жавоб қайтаришди Собир Раҳимов станциясининг ходимлари.

— Юкнинг ўзи келмади-ю, аммо ҳужжатларини олдик. Мана улар, — Шумилов станцияси кассири Ольга Калинкина шундай деб институт ходимларига уч дона накладной кўрсатди.

— Қизиқ бўлди-ку, — ажабланишди кабель маҳсулотлари илмий-текшириш институти ходимлари. — Ҳужжати келган бўлса, юк йўлдадир, суриштиринглар.

Суриштиришди. Бироқ, Брест юк-товар станциясига кетма-кет юборилган қидирув телеграммаларига ҳадеб бир хил жавоб келаверди: «Юк ҳужжати билан қўшиб жўнатилган. Уни ўз хўжалигингиздан изланглар».

— Тўғри-я, — деди юк-товар станцияси кассири О. Калинкина товар хўжалигининг мол қабул қилувчи ходими Мария Виборовага, — балки сен текшириб ўтирмай, акт тузиб қўя қолгандирсан, яна бир марта қараб чиқсанг-чи.

— Тўрт юз килограммли юкни кўрмай кўр бўлибманми? Юк кимга керак бўлса, ўша излай қолсин,—М. Виборова бурнини жийириб нари кетди.

Кўплашиб қайта қараб чиқишди. Буни кўрингки, шу йилнинг 25 январида Тошкентдаги кабель маҳсулотлари илмий-текшириш институти номига келган жами 400 килограммли бир яшик юк июль ойида станция майдончасидаги 13-хонадан чиқди. Институтдагилар бу юкни олгани келишганида станция ходимлари жуда бўлмаса кечирим сўрашар, деб ўйлашган эди. Қаёқда дейсиз, кечирим сўраш у ёқда турсин, улар ҳатто қизаришмади ҳам. Аксинча, юкни олиб чиқиб кетаётганларида «Бунинг жаримасини энди ким тўлайди?» деб машинанинг олдига кўндаланг туриб олишди. Ана шундан кейинги томошани бир кўрсангиз эди...

— Бу қилиқни улар биринчи марта қилишаётгани йўқ. Бизларга ҳам бир марта шунақа томоша кўрсатишган эди, — деди иш билан станцияга келган «Узэлектросеть» бирлашган дирекцияси директорининг ўринбосари Е. Бабков.

Ҳа, яқинда Тошкент темир йўлининг Шумилов юк-товар станцияси билан «Узэлектросеть» бирлашган дирекцияси ходимлари ўртасида ҳам ана шунақа даҳанаки «жанг»лар бўлиб ўтган эди. Ҳеч бир воқеа бирор сабабсиз содир бўлмайди, албатта. Чебоксари шаҳридан шу йилнинг бошида бирлашган дирекция номига жўнатилган тўрт тонна ҳажмдаги турли электр аппаратлари юк-товар станциясининг юк майдонида ярим йил ётиб қолди. Орадан олти ой ўтгандан сўнг юкини қидираверib, ундан умидини узиб қўйган бирлашма дирекцияси ходимлари «яна бир марта бориб қўрайлик-чи, зора топилиб қолса», деган умид билан станция юк майдончаси мудири Юнус Исабековга келиб учрашдилар.

— Ҳа, юкларингиз бизда. 548 сўм жаримани тўлаб, олиб кетаверинглар, — деди у тиржайиб.

— Жарима?.. Нега жарима тўларканмиз? — Бирлашган дирекция директорининг ўринбосари Е. Бабков қулоқларига ишонмай қайта сўради.

— Юкингизни ярим йил давомида олиб кетмай станцияга ташлаб қўйганингиз учун.

— Электр аппаратларимиз шу ерда эканлигини туш кўрибмизми? Аввал бир марта сўраб-суриштириб келганимизда «бизда унақа юк йўқ», деб қайтариб юборган эдингиз-ку? Хўш, нега юк келгани тўғрисида бизларни вақтида хабардор қилмадингиз?

— Ёлғон гапирманг, хабардор қилганмиз, — Ю. Исабеков столининг тортмасидан бир даста қоғоз олиб ташлади. — Мана, юборган телеграммаларимизнинг нусхаси. Бир эмас, тўрт марта «Победа кўчаси, 32-уйга» деб телеграмма жўнатганмиз.

— Ҳе, омон бўлинг, Исабеков, бегона чолни кўриб менинг бувам шу киши, дейдиганлар хилидан экансиз. Бирлашган дирекциямиз шаҳарнинг бутунлай бошқа томонида жойлашган-ку. Бу адресни қаердан олдингиз?

Исабеков ўзини йўқотиб қўйиб, кўзларини чирт-чирт юмди. Нима қилишини билмай бир зум карахт бўлиб туриб қолди-да, сўнг хаёлига бир гап келди, шекилли, яна Е. Бабковнинг йўлини тўсди:

— Барибир жаримасини тўлаб кетасиз. Тўламасангиз, юкингизни чиқартирмайман. Бизда одат шунақа, — деб тураверди.

Е. Бабковнинг фиғони ошди.

— Ҳой ошна, тушунсангиз-чи, ахир, ўз билгимиз билан юкимизни ташлаб қўйганимизда жарима сўрасангиз алам қилмасди. Айб ўзларингизда бўла туриб пул сўрагани уялмайсизларми?!

— Кўп гап туяга юк, жарима тўлайсиз, вассалом, — Исабеков унинг гапларини эшитгиси ҳам келмади. — Ўзбекистон энергетика ва автоматика илмий-текшириш институтини биларсиз. Ана ўша институтнинг ходимлари Жўрабой Бозоров билан Тоҳир Тожиев ҳам ўзларига қарашли трансформаторларни етти ой давомида станциядан олиб кетмагани учун 10150 сўм жарима тўлаб, кейин машинага ортишди. «Узсельстройиндустрия» тресті ҳам шундоққина ёнимиздаги Сергели юк-товар станциясига 1062 сўмни санаб берганидан кейингина ўз номига келган металл конструкцияларни олиб кетди. «Узбекгидроэнергострой»га қарашли махсус ишлар бошқармаси ходимлари ҳам 2200 сўм жаримани нақд тўлаб қўйишди. Хўш, уларнинг сизлардан бирор кам жойи борми? Худди чўнтагингиздан чиқариб бераётгандай жириллайсиз-а. Тўласангиз, дирекциянинг кассасидан тўлайсиз. Ҳа, шундай.

... Илгари Тошкент темир йўли юк-товар станциялари раҳбарлари ўз номига келган юкни вақтида олиб кетмай, ташлаб қўйган ташкилотлардан жарима ундиришарди. Энди бўлса, станциядаги баъзи ходимларнинг масъулиятсизлиги сабабли юк келганлиги ҳақидаги хабарни ўз вақтида олмай, кечикиб келган ташкилотлардан ҳам жарима ундиришяпти. Бундай ажаб воқеалар станцияда тез-тез содир бўлиб турибди. Юк-товар станциялари раҳбарлари ташкилотлардан қонунсиз жарима ундириш ўрнига ишда рўй бераётган камчиликларни тугатиш, ходимларнинг масъулиятини ошириш тўғрисида кўпроқ қайғуришса яхши бўларди.

А. ШОДИХЎЖАЕВ.

ФАКТ ВА ШАРҲ

ЎЗБЕКИСТОНДАГИ ЮЗИНЧИ ШАҲАР

Республикамиз харитасида яна бир шаҳар ифодаланадиган бўлди. Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонига мувофиқ Поп посёлкаси районга бўйсунувчи шаҳарлар категориясига киради. Бу эса республикамиздаги юзинчи шаҳардир.

КПСС XXV съездидан кейин халқ хўжалигини ривожлантиришнинг ўнинчи беш йиллик топшириқларини бажариш давомида экономиканинг юксалиши, ишлаб чиқариш кучларининг ривожланиши натижасида республикамизда 24 та янги шаҳар пайдо бўлди. Бу эса ишлаб чиқариш кучларининг гуркираб ривожланаётганлигининг, партия режалари изчиллик билан амалга оширилаётганининг янги бир далилидир.

(ЎзТАГ).

ФАН-ТЕХНИКА ЯНГИЛИКЛАРИ

ЭЛЕКТР ЎРНИДА ҲАВО

Бўлғуси шахталарда суюқ ҳаво асосий энергия манбаи бўлиб қолса керак.

Бу прогнозннинг авторлари бўлмиш донецклик олимлар шахта чуқурлашиб борган сайин ҳозир ишлатилаётган энергия турларининг самарадорлиги камайиб боради, деб ҳисоблайдилар. Ҳавонинг эса фазилатлари кўп. Аввало унинг портлаш хавфи йўқ ва электр моторларга ўхшамай, ишлаётганда кўп иссиқлик чиқазмайди, кондаги атмосферани кондициялашни анча яхшилайди.

Тадқиқотчиларнинг фикрича, суюқ ҳавони ер остига баллонларда элтган маъқул. Редукторлар ёрдами билан қисилган ҳолатга ўтказилган ҳаво машина ва механизмларни ҳаракатга келтиради. Кончилар бевосита иш жойида энергия олганликларидан унинг нобудгарчилиги ниҳоятда камаяди, бу эса машиналарнинг иш унумини ғоятда кўтариб юборади. Жумладан кўмир комбайнининггина иш унуми икки баравардан зиёд кўпайиши мумкин.

ТЕПЛОЦЕНТРАЛ ТЎНИ

Москвадаги теплоцентраллардан бирини қуришда қувурларга шиша пахта ёки темир-бетон тўн ўрашга эҳтиёж бўлмади. Ишчилар қувурларни траншеяга тушириб устидан қуюқ қовушоқ эритма қуйдилар.

— Яқин йилларда теплотрассалар шу тахлитда ётқизилади, —дейди ВНИПИэнергопромнинг бош мутахассиси Н. Ярославский. — Институтимиз ва Киев политехника институтининг коллективи яратган теплопроводлар одатдаги нормага нисбатан иссиқлик нобуд бўлишини 25 процент камайтирди. Улар лаборатория ва полигон синовларидан яхши ўтиб, турли гидрогеологик ва иқлимий шароитларда ишлатилмоқда.

Теплотрасса ётқизиш машаққатлари анча камайди, хизмат муддати эса икки баравар ошди. Иссиқ тутувчи аралашма химия ва резина саноатининг чиқитлари бўлмиш битум, смола, резина ушоғи каби сероб материаллардан тайёрланади.

(ТАСС).

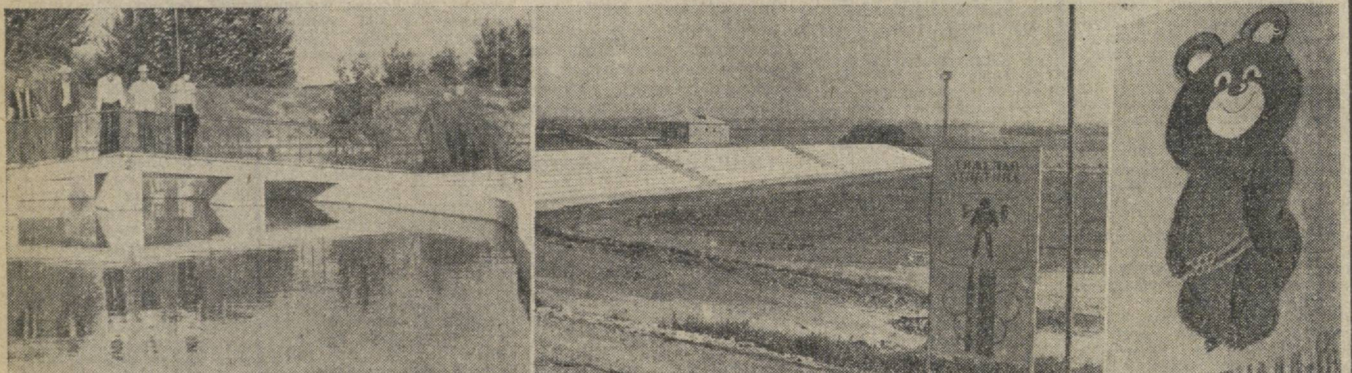

ҲАР БИР МИКРОРАЙОНДА, УЙДА, ҲАР БИР ҚИШЛОҚДА СПОРТ МАЙДОНЧАСИ БЎЛСИН

ФУТБОЛЧИЛАР СОВРИНДОР

Риштон районидаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» совхозида физкультура ва спорт билан шуғулланиш учун кенг имкониятлар яратилмоқда. Совхоз ёшлари спортнинг футбол турини айниқса ёқтиришади. Яқинда бўлимлар командалари ўртасида мусобақа ўтказилди. Бунда «Бўстон» бўлимининг футбол командаси учрашувларда муваффақиятли ўйнади. Бўстончилардан Восит Раҳимов «Энг яхши ҳужумчи» деб тан олинди. Ғолиб командага «Пахтакор» қишлоқ кўнгилли спорт жамияти район Советининг соврини топширилди.

Р. СУЛТОНОВ.

СПОРТ

СОВХОЗДА «ОЛИМПИАДА» СТАДИОНИ

Мамлакатимиз пойтахти Москва шаҳрида XXII ёзги Олимпиада ўйинлари тантанали равишда очилган куни Самарқанд областининг Булунғур районидаги «Ўзбекистон Компартияси 40 йиллиги» совхозида янги стадион қурилиши поёнига етказилди.

Совхоз ишчилари айниқса ёшлар стадионни Олимпиада байроғи кўтариладиган кунгача қуриб битказиш учун бошланган ҳашарда актив иштирок этдилар.

20 июль куни совхоз меҳнат аҳли янги стадионга тўпланди. Совхоз тарихида биринчи стадионнинг очилишига бағишланган тантана ва спорт ўйинлари ўтказилди. Ҳашарда актив иштирок этган ёшларнинг таклифи билан стадионга «Олимпиада» номи берилди. Бу ерда футбол, енгил атлетика, волейбол, баскетбол ва сузиш бўйича мусобақалар ўтказиш учун ҳамма шароитлар яратилган. Спорт мусобақаларини кўплаб кишилар томоша қилиши мумкин. 5 минг киши учун скамейкалар ҳозирланган.

Стадионда кичкинтойлар ҳам унутилгани йўқ. Бу ерда жажжи болалар ва бошланғич синф ўқувчилари учун бассейн ҳам қурилган.

Совхоз дирекцияси сузиш мусобақалари ўтказиладиган 25 метрли бассейннинг устини беркитиш ва бу ерда қишда ҳам машғулотлар ўтказиш учун шароит яратишни планлаштирган.

«Олимпиада» стадионида яқинда «Узплодоовошчвинпром» бирлашмасига қарашли совхозлар спорт коллективларининг мусобақалари ўтказилди. Қишлоқ спортчилари совхоз стадионига яхши баҳо бердилар.

Суратда: совхознинг «Олимпиада» стадиони.

А. Тўраев фотоси.

РЕСПУБЛИКА КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ КОНТОРАСИ

«ҲАЁТ ГЎЗАЛ»

НОМЛИ ЯНГИ БАДИИЙ ФИЛЬМНИ КИНОТЕАТРЛАР ЭКРАНЛАРИГА ЧИҚАРАДИ

Сценарий муаллифлари — **АУГУСТО КАМИНИТО, ГРИГОРИЙ ЧУХРАЙ.**

Постановкачи-режиссёр — **ГРИГОРИЙ ЧУХРАЙ.**

Ролларда: **ЖАНКАРЛО ЖАННИНИ, ОРНЕЛЛА МУТИ, РЕГИМАНТАС АДОМАЙТИС, ЮОЗАС БУДРАЙТИС** ва бошқалар қатнашадилар.

Фильм воқеалари фашистик тузум ҳукм сурган Ўрта ер денгизидаги мамлакатлардан бирида юз беради. Картинанинг бош қаҳрамони Антонио бу диктатура тузумини ёмон кўради, лекин ҳақиқат учун курашаётган кишилар тиш-тирноғи билан қуролланган улкан, қудратли армия қаршисида бир сиқим тупроқдек нарса, деб ўйлайди. Бефарқлик — душман сафида бўлиш билан баробар эканлигини ҳаётнинг ўзи кўрсатади. Антонио танлаган йўл жуда қимматга тушса-да, лекин у ҳақ йўлни танлаганини билади.

«МОСФИЛЬМ» ва ИТАЛИЯ киностудияларининг маҳсулоти.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 16/IX да **Нодирабегим**, 17/IX да **Олтин девор**, 18/IX да **Истеҳком**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 17/IX да **Ҳижрон**, 18/IX да **Чоллар ва кампирлар**.

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 16/IX да **Гуноҳкор авлиё**, 17/IX да **Зада бўлган пайғамбар**, 18/IX да **Отасининг қизи**.

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **«Интерцирк-80» гастроллари** (19.30).

М. И. КАЛИНИН НОМИДАГИ АНДИЖОН ДАВЛАТ МЕДИЦИНА ИНСТИТУТИ **вакант вазифаларга**

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кафедра профессори: КПСС тарихи (тарих фанлари доктори ёки кандидати, доцент);

кафедра доцентлари: даволаш факультетининг умумий хирургияси, тери ва венерик касалликлар (медицина фанлари кандидати);

кафедра ассистентлари: тери ва венерик касалликлар, 1-акушерлик ва гинекология, фармакология, ички касалликлар пропедевтикаси, патологик анатомия, паталогик физиология.

КОНКУРС МУДДАТИ — 7 ОКТЯБРГАЧА.

Мурожаат учун адрес: Андижон шаҳри, Навоий проспекти, 136-уй.

Редактор ўринбосари **Б. ЮСУПОВ.**

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

Редакция адреси. 700000, Тошкент—П, Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор— 33-65-45, 32-53-04, редактор ўринбосарлари — 33-06-83, 32-55-04, 33-44-55, 32-55-05, масъул секретарь — 33-79-14, 32-53-05, секретариат — 33-72-83, 32-53-06; БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 33-34-69, 32-53-97, 32-57-19, марксизм-ленинизм назарияси пропагандаси —32-55-70, халқаро ҳаёт — 32-54-18, саноат, транспорт ва капитал қурилиши— 33-47-80, 32-53-14, 32-54-09, қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70; адабиёт ва санъат — 33-20-36, 32-54-35, 32-55-16; совет қурилиши — 32-57-20; 32-54-18, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 33-44-51, 32-57-21, 32-54-24, ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17, 32-54-26, 32-54-27, хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43, 33-35-53, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 32-54-13, иллюстрация — 32-57-22, коммунистик тарбия — 32-54-29, стенографистка — 33-73-43, 32-54-05, жамоатчилик қабулхонаси — 33-89-26, 32-52-26; эълонлар бўлими — 33-81-42; ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: ҚҚАССР — 2-42-62; Тошкент — 32-53-20, Самарқанд — 5-19-71; Сирдарё — 2-05-27, Сурхондарё — 3-92-36, Хоразм — 5-51-24; Бухоро — 3-31-42; Қашқадарё — 61-35; Фарғона —4-20-84: Наманган — 6-79-92: Андижон — 4-48-85: Жиззах — 31-66, Нашриёт диспетчери — 32-78-94. Нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50.

Р. 03216. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри, Индекс 64583. Б. — 213. 10